

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 3/2019

Cena \$ 2.50

MARCH 2019

Kaple sv. Jana Sarkandra v Olomouci

na místě kde byl před 400 lety umučen

Letos si připomínáme tři výročí spojená s mučedníkem sv. Janem Sarkandrem. Dne 17. března uplyne 400 let od jeho mučednické smrti, 6. května 160 let od jeho blahověčení a 21. května pak čtvrtstoletí od svatořečení. Na květen dále připadá sté výročí narození papeže sv. Jana Pavla II., který Sarkandra v Olomouci kanonizoval.

Významné místo před kaplí sv. Jana Sarkandra v Olomouci tvoří fontána „Pramen vody živé sv. Jana Sarkandra“. Toto místo je spojené se závěrem života tohoto světce. Kaple byla postavená na místě starší kaple Všech svatých mučedníků, která vznikla přebudováním bývalé městské věznice ze 17. století, v níž 17. března 1620 sv. Jan zemřel. Nynější kaple byla postavena v letech 1908 - 1912 v novobarokním stylu pražským architektem Eduardem Sochořem z iniciativy svato-michalského faráře Mons. Ignáce Panáka a vysvětil ji olomoucký arcibiskup, kardinál František Saleský Bauer. Všichni tři jsou ztvárněni ve výzdobě exteriéru pískovcovými plastikami. Na čtyřech nárožích hlavní elipsovitě kopule jsou čtyři sousoší. Tyto sousoší tvoří dvě ženy - Sv. Pavlína, patronka města Olomouce a sv. Hedvika, patronka Slezska odkud sv. Jan pocházel, na protilehlé straně pak dva muži - Sv. Ignác z Loyly, zakladatel jezuitského řádu (křestní patron faráře Ignáce Panáka) a sv. Klement Maria Hofbauer, náš národní světec, svatořečený v době, kdy se kaple stavěla.

Moderní artefakt, fontánu nazvanou Pramen vody živé sv. Jana Sarkandra, zde nechalo zbudovat Město Olomouc v roce 2007 na připomínku kanonizace sv. Jana v Olomouci papežem, dnes už také svatým, Janem Pavlem II. 21. května 1995. Umělec, velehradský sochař Otmar Oliva, se snažil připomenout poslední okamžiky světceva života, kdy po mučení ještě měsíc v bolestech umíral ve sklepení městské věznice, a okénkem mohl vidět jen hvězdy. Proto tu hvězdu zakomponoval do dlažby tohoto malého nádvoří, a na štíhlé stěle, podobné malému obelisku ji vynesl vzhůru. Dvě mušle jsou vybroušeny z jednoho kusu červené žuly, a z každé z nich tryskají vzhůru tři pramínky vody, přivedené ze studny nacházející se ve

sklepení vedle mučičího nástroje. Fontánu pak zdobí na protilehlých stranách dva nepřehlédnutelné symboly: symbol zla - navzájem se požírající hadi; a symbol dobra - Kristovy hřeby, symbolizující jeho nekonečnou lásku k člověku, která jej držela na kříži víc, než ony zmíněné hřeby. Na boku je pak ještě stuha se znaky měst, souvisejících s životem sv. Jana: Skočov - jeho rodné město, Olomouc, Praha, Graz - místa jeho studií, a Holešov - město kde byl naposledy farářem.

Hlavní prostor kaple, kde je pomyslná vertikála, díky otvoru v podlaze, propojuje podzemí, kde svatý Jan trpěl - (symbolizující životní strasti, utrpení a smrt) s naší úrovní (symbolizující současnost), a se světlem prozářeným vrcholem kopule - (symbolizující budoucnost člověka, který dosáhl cíle svého bytí - Boha). Kapli obíhá nepřehlédnutelný latinský nápis, který lze přeložit takto: Blahoslavený Jan vyzváním Ježíše, Marie a Anny bolesti těla přemohl. Nad tímto nápisem jsou fresky 4 andělů, symbolizujících Janovy ctnosti, opět vyjádřeny latinsky: Jako kněz - věřil - mlčel - trpěl.

V oltářním prostoru jsou pak tři fresky, jejichž autorem je malíř Jano Köhler. Na první z nich je znázorněn sv. Jan, jak v hloučku katolíků s monstrancí v ruce vychází vstříc vojsku 2 000 polských kozáků, kteří přitáhli k Holešovu, a když viděli tento hlouček s monstrancí a Nejsvětější Svátostí, tak Holešov ušetřili, odtáhli, ale následující město Napajedla už opět vypálili, stejně jako řadu měst a vesnic před tím. Z této události pak vzniklo podezření, že sv. Jan byl s nimi domluven, ba dokonce, že on je pozval, když byl na pouti v Čenstochově.

Na druhé je znázorněno jeho mučení na skřipci před tribunálem 9 protestantských pánů, jediný katolík mezi nimi byl Jan Scintila, městský syndik, který pak kardinálu Ditrichšteini podal podrobnou zprávu o výsledku a mučení sv. Jana, při výsledku padla i otázka na zpověď pana Ladislava Popela z Lobkowitz, zemského hejtmána, pána na Holešovském panství, jehož byl sv. Jan zpovědníkem.

Na třetí fresce v průčelí apsidy je scéna ze žaláře, kde je sv. Jan ležící na slámě s rukama vytrženými z kloubů, jak se modlí

breviář, v pozadí tři kartuziánští mniši z kláštera ze Štípy u Zlína, zatčení ze stejného důvodu, kteří ale byli po týdnu propuštěni.

V suterénu u skřipce je místo velkého utrpení, ale i veliké statečnosti a síly ducha. Zde na tomto mučičím nástroji byl sv. Jan v únoru 1620 během jednoho týdne třikrát mučen, a při mučení, kdy pro bolest by se člověk asi přiznal ke všemu, sv. Jan vyzýval jména Ježíš, Maria, Anna a přiznání k velezradě (pozvání polských kozáků) z jeho úst nedostali. Podle legendy po jednom z výsledků žádal sv. Jan zhroucený na zemi o napití, jeho prosba nebyla vyslyšena, a tu před ním vytryskl pramen, z něhož se mohl napít. To je znázorněno na staré rytině na panelu. Na tom místě je nyní studna, v níž bývá sloupec vody vysoký 7 metrů, z níž se čerpá voda do zmíněné fontány. Kaple se přitom nachází na vyvýšenině.

V tomto spodním prostoru je dále originální náhrobní deska s reliéfem jeho mučení a průvodním latinským textem, umístěná Sarkandrovými bratry na jeho prvním hrobě v chrámu Panny Marie na Předhradí (zrušeném a zbořeném za josefínských reforem 1784). Můžeme zde vidět ornát s vyšívaným obrazem sv. Jana - dar rodné skočovské farnosti (dnes v Polsku). Dále pak kopie vlastnoručního dopisu sv. Jana z roku 1608 s jeho podpisem a česko - anglický text o životě, utrpení a významu tohoto světce na panelu. Hrob sv. Jana byl po zrušení kostela Panny Marie, jehož model je ve Vlastivědném muzeu, přemístěn do kostela sv. Michala, a v roce 1860, kdy byl prohlášen blahoslaveným, byl jeho hrob přemístěn do katedrály sv. Václava, kde je dodnes.

Tím, že byl tento český kněz s polskými kořeny prohlášen za svatého, byl vyzdvížen jako příklad i přimluve před oči celého světa. On svým hrdinstvím, podpíraným Boží pomocí, ukazuje právě naší době, která jako by Boha ztratila ze svého zorného pole, že Bůh je, a že právě Bůh je nejvyšším a konečným cílem člověka.

Podle <http://www.svatymichal.cz>

O sv. Janu Sarkandru čtěte dále na str. 14

Obrázek na titulní straně:
Kaple sv. Jana Sarkandra v Olomouci

Když na kříži pněl Spasitel

Když na kříži pněl Spasitel
a pod křížem pláč věrných zněl,
on ve své velké žalosti
k nám pravil slova milosti,
všem k útěše a radosti.

Když viděl zástup nepřátel,
jak rouhavě se ukláněl,
rty jeho prosbu šeptají:
Co činí, Otče, neznají,
jim odpusť hřích, ježž páchají.

Když lotr vpravo visící
jej prosil s myslí kající,
by v ráji byl ho pamětliv,
dí Pán, k němu se nachýliv:
Dnes budeš se mnou v ráji živ!

Když matku viděl pod křížem,
jak trpí muka v srdci svém,
Ó matko – pravi vlně Pán –
buď místo mě ti synem Jan,
on k službě tvé je povolán.

Když údy krve zbaveny
a žhavé žizně plameny
mu vzplály v ústech přesvatých,
Pán Žizním! volá v strastech svých,
však v odpověď zní katů smích.

Když hlava, nohy, ramena
jsou krutou trýzní sevřena,
Pán opuštěnost pocítil
a mocně zvolal ze všech sil:
Proč, Bože, jsi mne opustil?

Když blížila se chvíle ta,
v níž Pán odcházel ze světa,
za naše hříchy splatil trest
a zvěstoval nám blahou zvěst
svým slovem Dokonáno jest!

Když bije třetí hodina,
Pán všechny síly napíná
a k nebi volá: Otče můj,
v tvou náruč vrací se Syn tvůj!
A dokonal tak život svůj.

Ó Pane, o to jediné
tě úpěnlivě prosíme:
I nám rač hříchy prominout,
a když se skončí naše pouť,
nás do náruče přivinout.

Tento obraz, nakreslený Bohuslavem Reynekem, českým básníkem, maliřem, grafikem a překladatelem, byl inspirací k napsání následující básně

Vím, vlastní šel jsi Kalvárii,
kříž talentu nes v spárech šedi,
kde hroty jehel sotva smyjí
tmu duše vrytou v desku mědi.
Že bible příběhy se dědí
zveš vlašťovky, kde lkával Job,
slov písek, když vmet do čeledi,
tak času přáls mu trojnásob.

Znáš barvy smutku, činy smělé,
krok lásky za krutosti hran.
Na talíř s hlavou kazatele
jen pomsta, kde je kastelán.
Snad Bohem bývá milován,
kdo vizí udělen má šém,
psí smečkou Lazarových ran,
když Jidáš kráčel za vozem.

Šípkový keř, dvory v zimě,
rozostřeným měříš zrakem
jizvy světců, víry břímě,
kde chrámy měly zářit zlatem.
Znal jsi smrt, rozmlouval s katem,
když vládl David, pastýř stád?
Popel spadlý pod sporákem
tvůj autoportrét? Nepoznat...

LITURGICKÁ ČTENÍ

3. neděle postní - 15. března 2020

1. ČTENÍ - Ex 17, 3-7

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Lid žíznil po vodě a reptal proti Mojžíšovi. Řekli: „Pročpak jsi nás vyvedl z Egypta? Abys zahubil nás, naše děti a náš dobytek žízni!“ Mojžíš volal k Hospodinu: „Co mám dělat s tímto lidem? Ještě trochu a ukamenují mě!“ Hospodin řekl Mojžíšovi: „Vyjdi před lid v doprovodu několika starců z Izraele, vezmi si do ruky hůl, kterou jsi udeřil do Nilu, a jdi! Hle, já tam budu stát před tebou na Chorebu, udeříš do skály, vytryskne z ní voda a lid se napije.“ Mojžíš tak udělal před očima izraelských starců. Nazval pak jméno toho místa Massa a Meriba kvůli hádce izraelských synů a kvůli tomu, že pokoušeli Hospodina tím, že říkali: „Je Hospodin uprostřed nás, nebo ne?“

2. ČTENÍ - Řim 5, 1-2, 5-8

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Jestliže jsme ospravedlněni na základě víry, žijeme v pokoji s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista. Skrze něho totiž máme vírou přístup k této milosti a pevně v ní stojíme. Naše chlouba je také v tom, že máme naději dosáhnout slávy u Boha. Naděje však neklame, protože Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán. Kristus přece v ten čas, když jsme ještě byli slabí, zemřel za bezbožníky. Vždyť sotva kdo položí život za spravedlivého - možná, že se někdo umřít odhodlá za toho, kdo je mu milý. Ale Bůh dokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus umřel za nás, když jsme byli ještě hříšníci.

EVANGELIUM - Jan 4, 5-42

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš přišel k samařskému městu zvanému Sychar, blízko pole, které kdysi odkázal Jakub svému synu Josefovi. Tam byla Jakubova studna. Ježíš, unavený chůzí, posadil se - tak jak byl - u té studny. Bylo kolem poledne. Tu přišla jedna samařská žena navážít vodu. Ježíš jí řekl: „Dej mi napít.“ - Jeho učedníci totiž odešli do města, aby koupili něco k jídlu. - Samařská žena mu odpověděla: „Jak to? Ty, Žid, žádáš o napítí mne, Samaritánku?“ Židé se totiž se Samaritány nestýkají. Ježíš jí na to řekl: „Kdybys znala Boží dar a věděla, kdo ti říká: „Dej mi napít, spíše bys ty poprosila jeho, aby ti dal živou vodu.“ Žena mu namítla: „Pane, vždyť ani nemáš vědro a studna je hluboká. Odkud tedy chceš vzít tu živou vodu? Jsi snad větší než náš praotec Jakub, který nám dal tuto studnu a sám z ní pil i jeho synové a jeho stáda?“ Ježíš jí odpověděl: „Každý, kdo se napije této vody, bude zase žít. Kdo se však napije vody, kterou mu dám já, nebude žít navěky, ale voda, kterou mu dám já, stane se v něm pramenem vody tryskající do života věčného.“ Žena mu řekla: „Pane, dej mi tu vodu, abych už nikdy neměla žíznit a nemusela sem chodit čerpat.“ Ježíš jí řekl: „Jdi, zavolej svého muže a zase přijď sem.“ Žena mu odpověděla: „Nemám muže.“ Ježíš jí na to řekl: „Správně jsi odpověděla: „Nemám muže;“ pět mužů už jsi měla, a ten, kterého máš teď, není tvůj muž. To jsi mluvila pravdu.“ Žena mu řekla: „Pane, vidím, že jsi prorok. Naši předkové uctívali Boha tady na té hoře, a vy říkáte: Jen v Jeruzalémě je to místo, kde se má Bůh uctívat.“ Ježíš jí odpověděl: „Věř mi, ženo, nastává hodina, kdy nebudete uctívat Otce ani na této hoře, ani v Jeruzalémě. Vy uctíváte, co neznáte, my uctíváme, co známe, protože spása je ze Židů. Ale nastává hodina - ano, už je tady - kdy opravdoví Boží ctitelé budou Otce uctívat v duchu a v pravdě. Vždyť Otec si vyžaduje takové své ctitele. Bůh je duch, a kdo ho uctívá, má ho uctívat v duchu a v

pravdě.“ Žena mu řekla: „Vím, že má přijít Mesiáš, nazvaný Kristus. Ten, až přijde, oznámí nám všechno.“ Na to jí řekl Ježíš: „Já jsem to, který s tebou mluvím.“ Právě tehdy se vrátili jeho učedníci a divili se, že mluví se ženou. Přesto však se nikdo nezeptal: „Co jí chceš?“ nebo „Proč s ní mluvíš?“ Žena tam nechala svůj džbán, odešla do města a řekla lidem: „Pojďte se podívat na člověka, který mi řekl všechno, co jsem udělala. Snad je to Mesiáš?“ Vyšli tedy z města a šli k němu. Mezitím ho učedníci prosili: „Mistře, najež se!“ On jim však řekl: „Já mám k jídlu pokrm, který vy neznáte.“ Učedníci se mezi sebou ptali: „Přinesl mu někdo něco jíst?“ Ježíš jim řekl: „Mým pokrmem je plnit vůli toho, který mě poslal, a dokonat jeho dílo. Říkáte přece: „Ještě čtyři měsíce, a nastanou žně.“ Hle, říkám vám: Zvedněte oči a podívejte se na pole: jsou už bílá ke žnám. Ten, kdo žne, už dostává svou mzdu a shromažďuje úrodu pro věčný život, takže se raduje zároveň rozsévá i žnec. V tom je totiž pravdivé přísloví: „Jiný rozsévá a jiný sklízí.“ Já jsem vás poslal sklízet, na čem jste nepracovali. Jiní pracovali, a vy sklízíte plody jejich práce.“ Mnoho Samaritánů z toho města v něj uvěřilo pro řeč té ženy, která svědčila: „Řekl mi všechno, co jsem udělala.“ Když tedy ti Samaritáni k němu přišli, prosili ho, aby u nich zůstal. Zůstal tam dva dny. A ještě mnohem více jich v něj uvěřilo pro jeho řeč. Té ženě pak říkali: „Věříme už nejen proto, že nám to pověděla, vždyť sami jsme ho slyšeli a víme, že je to skutečně Spasitel světa.“

4. neděle postní - 22. března 2020

1. ČTENÍ - 1 Sam 16, 6-7, 10-13

Čtení z první knihy Samuelovy.

Hospodin řekl Samuelovi: „Napln svůj roh olejem a jdi! Posílám tě k Jesseovi, Betlémanu, protože jsem si vyhlédl krále mezi jeho syny.“ Když Samuel přišel a spatřil Eliaba, řekl si: „Jistě tenhle je před Hospodinem jeho pomazaný.“ Hospodin však řekl Samuelovi: „Nevšiměj si jeho vzhledu ani vysoké postavy, neboť ho vylučuji. Nedívám se totiž jako člověk; člověk soudí podle zdání, Hospodin však vidí do srdce.“ Jesse předvedl před Samuela sedm svých synů, ale Samuel řekl: „Mezi nimi Hospodin nevyvolil nikoho.“ A zeptal se: „Jsou to již všichni chlapi?“ Jesse odpověděl: „Ještě je nejmladší, ten pase stáda.“ Samuel tedy řekl Jesseovi: „Pošli pro něho, neboť nesedneme k jídlu, dokud sem nepřijde.“ Poslal tedy a uvedl ho: byl plavovlasý, s krásnými očima a milého vzhledu. Tu řekl Hospodin: „Nuže, pomaz ho; to je on.“ Samuel vzal roh s olejem a pomazal ho uprostřed jeho bratrů. Od toho dne i nadále působil s Davidem Hospodinův duch.

2. ČTENÍ - Ef 5, 8-14

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Efesanům.

Bratři! Byli jste kdysi tmou, ale teď jste světlem v Pánu. Žijte jako děti světla. Ovoce toho světla totiž záleží ve všestranné dobrotě, spravedlnosti a v životě podle pravdy. Zkoumejte, co se líbí Pánu, a nemějte žádnou účast v těch neplodných skutcích tmy; spíše je veřejně odsuzujte. Vždyť člověku je hanba už jen o tom mluvit, co ti lidé potají páchají. Všechno, co se odsoudí, ukáže se v pravém světle. Všechno totiž, na co se vrhne světlo, je potom zřejmé. Proto se říká v Písmu: „Probuď se, spáči, vstaň z mrtvých, a Kristus tě osvětlí.“

EVANGELIUM - Jan 9, 1-9, 13-17, 34-38

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš uviděl cestou člověka, který byl od narození slepý. Jeho učedníci se ho zeptali: „Mistře, kdo zhřešil: on sám nebo jeho rodiče, že se narodil slepý?“ Ježíš odpověděl: „Nezhřešil ani on, ani jeho rodiče, ale mají se na něm zjevit Boží skutky. Musíme konat skutky toho, který mě poslal, dokud je den. Přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat. Pokud jsem na světě, jsem světlo světa.“ Po těch slovech plívl na zem, udělal ze sliny bláto, potřel mu tím blátem oči a řekl mu: „Jdi se

umýt v rybníku Siloe“ - to slovo znamená „Poslaný.“ Šel tam tedy, umyl se, a když se vrátil, viděl. Sousedé a ti, kteří ho dříve vidali žebrať, se ptali: „Není to ten, který tu sedával a žebrať?“ Jedni tvrdili: „Je to on.“ Jiní říkali: „Není, ale je mu podobný.“ On řekl: „Jsem to já.“ Ptali se ho tedy: „Jak to, že teď vidíš?“ On odpověděl: „Člověk jménem Ježíš udělal bláto, pomazal mi oči a řekl: „Jdi k Siloe a umyj se!“ Šel jsem tedy, umyl se a vidím.“ Ptali se ho: „Kde je ten člověk?“ Odpověděl: „To nevím.“ Přivedli toho bývalého slepce k farizeům. Ten den, kdy Ježíš udělal bláto a otevřel mu oči, byla zrovna sobota. Také farizeové se ho znovu vyptávali, jak nabyt zraku. On jim odpověděl: „Přiložil mi na oči bláto, umyl jsem se a vidím.“ Někteří farizeové říkali: „Ten člověk není od Boha, protože nezachovává sobotu.“ Jiní ale namítali: „Jak by mohl hříšný člověk dělat taková znamení!“ A nemohli se dohodnout. Znovu se tedy zeptali toho slepého: „Co ty o něm říkáš, když ti otevřel oči?“ On odpověděl: „Je to prorok.“ Řekli mu: „V hříších ses celý narodil - a ty nás chceš poučovat?“ A vyhnali ho. Ježíš se dověděl, že ho vyhnali; vyhledal ho a řekl mu: „Věříš v Syna člověka?“ Odpověděl: „A kdo je to, pane, abych v něho uvěřil?“ Ježíš mu řekl: „Viděls ho: je to ten, kdo s tebou mluví.“ On na to řekl: „Věřím, Pane!“ a padl před ním na kolena.

5. neděle postní - 29. března 2020

1. ČTENÍ - Ez 37, 12-14

Čtení z knihy proroka Ezechiela.

Toto praví Hospodin Bůh: „Hle, já otevru vaše hroby, vyvedu vás z nich, můj lide, a přivedu vás do izraelské země. Tu poznáte, že já jsem Hospodin, až otevřu vaše hroby a vyvedu vás ven, můj lide! Vdechnu vám svého ducha a ožijete, usídlním vás ve vaší zemi, a tak poznáte, že já, Hospodin, jsem to řekl a vykonal“ - praví Hospodin.

2. ČTENÍ - Ef 5, 8-14

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Ti, kdo žijí svému tělu, nemohou se líbit Bohu. Ale vy žijete ne podle těla, nýbrž podle Ducha, jestliže skutečně ve vás přebývá Duch Boží. Kdo totiž nemá Kristova Ducha, ten není jeho. Je-li však ve vás Kristus, tělo je podrobeno smrti kvůli hříchu, ale duch je plný života, protože je ospravedlněn. A když sídlí ve vás Duch toho, který z mrtvých vzkřísil Ježíše, pak ten, který z mrtvých vzkřísil Krista Ježíše, probudí k životu i vaše smrtelná těla svým Duchem, který sídlí ve vás.

EVANGELIUM - Jan 11, 3-7. 17. 20-29. 31-45

Slova svatého evangelia podle Jana.

Byl jeden nemocný, Lazar z Betánie, vesnice, kde bydlela Marie a její sestra Marta. To byla ta Marie, která pomazala Pána olejem a utřela mu nohy svými vlasy. Ten nemocný byl její bratr Lazar. Sestry tedy poslaly k Ježíšovi se vzkazem: „Pane, ten, kterého miluješ, je nemocen.“ Když to Ježíš uslyšel, řekl: „To není nemoc k smrti, ale k slávě Boží, aby jí byl oslaven Boží Syn.“ Ježíš měl rád Martu a její sestru i Lazara. Když tedy uslyšel, že je nemocen, zůstal ještě dva dny v místě, kde byl. Potom teprve řekl svým učedníkům: „Pojďme znovu do Judska!“ Když Ježíš přišel, shledal, že Lazar je už čtyři dny v hrobě. Když Marta uslyšela, že Ježíš přichází, chvátila mu naproti. Marie zůstala v domě. Marta řekla Ježíšovi: „Pane, kdybys tu byl, můj bratr by byl neumřel. Ale vím i teď, že ať bys žádal Boha o cokoli, Bůh ti to dá.“ Ježíš jí řekl: „Tvůj bratr vstane.“ Marta mu odpověděla: „Vím, že vstane při vzkříšení v poslední den.“ Ježíš jí řekl: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít a žádný, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?“ Odpověděla mu: „Ano, Pane, věřím, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží, který má přijít na svět.“ Po těch slovech odešla, zavolala svou sestru Marii stranou a řekla jí: „Mistr je tu a volá tě.“ Jak to Marie uslyšela, rychle vstala a šla k němu. Když uviděli Židé, kteří byli u Marie v domě a těšili ji, že rychle vstala a vyšla, šli za ní; mysleli si, že jde k hrobu, aby

se tam vyplakala. Jakmile Marie došla tam, kde byl Ježíš, a uviděla ho, klesla mu k nohám a řekla mu: „Pane, kdybys tu byl, můj bratr by byl neumřel.“ Když Ježíš viděl, jak pláče ona a jak pláčou i Židé, kteří přišli zároveň s ní, v duchu byl hluboce dojat, zachvěl se a zeptal se: „Kam jste ho položili?“ Odpověděli mu: „Pane, pojď se podívat!“ Ježíš zaplakal. Židé říkali: „Hle, jak ho miloval!“ Ale někteří z nich řekli: „Copak nemohl ten, který otevřel oči slepému, také dokázat, aby on neumřel?“ Ježíš byl znovu hluboce dojat a přišel ke hrobu. Byla to jeskyně a na ní ležel kámen. Ježíš řekl: „Odsuňte ten kámen!“ Sestra zemřelého Marta mu namítla: „Pane, už zapáchá, vždyť je tam čtvrtý den.“ Ježíš jí odpověděl: „Řekl jsem ti přece, že budeš-li věřit, uvidíš slávu Boží.“ Odstranili tedy kámen. Ježíš obrátil oči vzhůru a řekl: „Otče, děkuji ti, že jsi mě vyslyšel. Já jsem ovšem věděl, že mě vždycky vyslyšíš. Ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem mě, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal.“ Po těch slovech zavolal mocným hlasem: „Lazare, pojď ven!“ Mrtvý vyšel, ovázan na nohou i na rukou pruhu plátna a s tváří omotanou šátkem. Ježíš jim nařídil: „Rozvažte ho a nechte odejít!“ Mnoho z těch Židů, kteří přišli k Marii a uviděli, co Ježíš vykonal, v něj uvěřilo.

Květná neděle - 5. dubna 2020

EVANGELIUM při průvodu s ratolestmi - Mt 21,1-11

Slova svatého evangelia podle Matouše

Když se Ježíš a jeho učedníci přiblížili k Jeruzalému a přišli k Betfage u Olivové hory, poslal dva učedníky napřed a řekl jim: „Jděte do té vesnice, která je před vámi, a hned naleznete přivázanou oslici a s ní oslátko. Odvažte je a přiveďte ke mně. A kdyby vám někdo něco namítal, řekněte: ‘Pán je potřebuje a hned je pošle nazpátek.’“ To se stalo, aby se splnilo, co bylo řečeno ústy proroka: „Řekněte siónské dceři: Hle, tvůj král k tobě přichází pokorný, sedí na oslu, na oslátku, mláděti soumaru.“ Učedníci šli a udělali, jak jim to Ježíš nařídil. Přivedli oslici a oslátko, prostřeli na oslátko své pláště a on se na pláště posadil. Veliké množství lidu pak prostřelo své pláště na cestu, jiní sekali ze stromů ratolesti a stlali je na cestu. Zástupy, které šly před ním i za ním, volaly: „Hosana synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně! Hosana na výsostech!“ Jakmile vjel do Jeruzaléma, vzrušení zachvátilo celé město a lidé se ptali: „Kdo je to?“ Ze zástupu jim odpovídali: „To je ten prorok, Ježíš z galilejského Nazareta.“

1. ČTENÍ - Iz 50,4-7

Čtení z knihy proroka Izaiáše

Pán, Hospodin, mi dal dovedný jazyk, abych uměl znaveného poučovat utěšujícím slovem. Každé ráno mi probouzí sluch, abych ho poslouchal, jak je povinnost učedníka. Pán, Hospodin, mi otevřel ucho a já se nezdráhal, necouvl nazpět. Svá záda jsem vydal těm, kteří mě bili, své líc těm, kteří rvali můj vous. Svou tvář jsem neskryl před hanou a slinou. Pán, Hospodin, mi však pomáhá, proto nejsem potupen. Proto dávám své tváři ztvrdnout v křemen a vím, že nebudu zahanben.

2. ČTENÍ - Flp 2,6-11

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipánům

Kristus Ježíš, ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. Byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.

EVANGELIUM Pašije - Mt 27,33-54 (si najděte ve své Bibli)

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 29. února 2020

Politické události

Novým ombudsmanem je

Stanislav Křeček

**Foldyna obvinil šéfa Člověka
v tísni z vyhrožování**

Stanislav Křeček se stane novým veřejným ochráncem práv místo končící Anny Šabatové. Křečkovi, kterého navrhl prezident Miloš Zeman, je 81 let a byl zástupcem dosavadní ombudsmanky Šabatové. Dříve byl i poslancem za sociální demokracii. V druhém kole tajné volby ho podpořilo 91 poslanců ze 175, kteří hlasovali. Vládního zmocněnce u Evropského soudu pro lidská práva Víta Alexandra Schorma volilo 53 poslanců.

V prvním kole tajné volby měl Křeček 66 hlasů, Schorm 47 hlasů a advokát Jan Matys 20 hlasů ze 179. To ještě nikomu ke zvolení nestačilo.

Před volbou Sněmovnu ovládly emoce. Poslanec sociální demokracie Foldyna napadl šéfa Člověka v tísni Šimona Pánka. „Dozvěděl jsem se, že Šimon Pánek, představitel organizace Člověk v tísni, která údajně pomáhá lidem, posílá předsedům politických stran esemesky, ve kterých jim jaksi dává najevo, v podstatě jim vyhrožuje, že budou mít problémy, když budou volit Stanislava Křečka,“ prohlásil Foldyna, aniž by své nařčení jakkoli doložil.

„Já se domnívám, že to je výrazné ovlivňování takovéto silné organizace, která zčásti žije z cizích, zahraničních peněz, zčásti z peněz daňových poplatníků České republiky,“ řekl také poslanec zvolený za ČSSD.

Od Foldynových slov se v rozpravě distancoval místopředseda strany Ondřej Veselý. „Není to názor ČSSD. Ta si je plně vědoma, jakou práci odvádí Člověk v tísni v České republice i ve světě a s tím názorem nemáme nic společného, je to skutečně osobní názor pana Foldyna,“ řekl poslancům Veselý.

A podle ministryně práce a sociálních věcí a místopředsedkyně ČSSD ukázal Foldyna, že má do sociálního demokrata daleko, protože organizace Člověk v tísni podle ní odvádí skvělou práci doma i v zahraničí.

Nepřítomného Pánka i Člověka v tísni se zastala ve Sněmovně poslankyně ODS Jana Černochová. Žádala sociální demokraty i Foldynu, ať se omluví.

„Já bych chtěla vyzvat kolegy z ČSSD, aby se omluvili za slova, která tady řekl jejich kolega vůči Člověku v tísni. Já jako starostka jsem s nimi organizovala různé sbírky pomoci, skutečné pomoci. A to, že vy je takto bezprecedentním způsobem tady napadnete, aniž by se někdo z nich mohl obhájit a mohl vám říct, že vaše slova jsou lživá, tak to mi nepřijde úplně fér,“ řekla Černochová.

Rozhodně nejsem nějaká velká fanyinka neziskových organizací, ale Člověk v tísni je organizace, která má velmi dobré renomé. Když my poslanci přijedeme do jiných zemí, děkují za to, jakou pomoc Člověk v tísni v těchto státech organizuje. Tímto vás vyzývám, abyste se jim omluvil,“ obrátila se poslankyně za ODS

a starostka Prahy 2 i na Foldynu. Omluvy od poslance Foldyna se však nedočkala.

Předsedkyně TOP 09 Markéta Pekarová Adamová prohlásila, že žádnou esemesku, o níž poslancům vyprávěl Foldyna, nedostala. „Je to klasický způsob dezinformační kampaně,“ řekla šéfka TOP 09. Esemesku od Pánka kvůli volbě ombudsmána nedostali ani předsedové ODS Petr Fiala, KDU-ČSL Marian Jurečka, STAN Vít Rakušan, KSČM Vojtěch Filip, ani nikdo z vedení Pirátů.

Lídr Trikolory Václav Klaus mladší řekl, že chce úřad ombudsmána zrušit, ale než se tak stane, má podle něj úřad veřejného ochránce práv vést Křeček. „My jsme nechtěli volit nikoho, protože považujeme tento úřad za zbytečný, ale v České republice se rozmáhá ctít ústavní právo kandidovat do nějaké funkce a všichni se soustředí na to, útočit na nějakého jiného kandidáta,“ řekl Klaus mladší.

Před volbou TOP 09, lidovci i Piráti řekli, že podpoří Schorma, ODS deklarovala, že podpoří Matyse, STAN vybíral mezi dvěma kandidáty Senátu. Hnutí SPD Tomia Okamury deklarovalo, že podpoří Křečka, stejně jako někteří komunisté a sociální demokraté. Poslanci ANO měli od klubu volné hlasování.

**Miloš Vystrčil je
novým šéfem Senátu**

Místopředseda ODS Miloš Vystrčil je novým šéfem Senátu. „Dres, který má předseda Senátu na sobě, ten nejsilnější dres, je dres České republiky. Povinností předsedy Senátu je hájit zájmy České republiky,“ řekl Vystrčil, než byl zvolen. Jeho soupeřem byl první místopředseda Senátu Jiří Růžič-

ka, jehož navrhoval klub Starostů a nezávislých.

Vystrčil, který je v čele Senátu nástupcem zesnulého Jaroslava Kubery, dostal v tajné volbě 52 hlasů, Růžička 21 hlasů. Vystrčila slíbili podpořit i lidovci a senátoři za ANO a byl tak favoritem volby.

„Je to pro mě velká čest,“ řekl Vystrčil po zvolení. Senát podle něj bude i pod jeho vedením pojistkou zachování ústavnosti v České republice. V čele senátního klubu ODS ho nahradí bývalý policejní prezident Martin Červíček.

„Pan Vystrčil je předseda, ale senátorů je 81. Senát se chová víceméně protivládě, takže jestli nastane nějaká změna? Silně o tom pochybuji, ale nechám se překvapit,“ komentoval výsledek volby nového šéfa Senátu premiér a šéf ANO Andrej Babiš. „Senátoři si zvolili pana Vystrčila. Já si spíš myslím, že pan Růžička by byl nadstranický,“ prohlásil ve Sněmovně Babiš.

Je to člověk, který nepochybně povede Senát, jak si všichni představujeme,“ řekl o Vystrčilovi jeho poražený soupeř Růžička. Připustil, že dostal výrazně méně hlasů, než sám očekával. Převážil podle něj zřejmě pocit, že do podzimních voleb, kdy se obmění třetina Senátu, se nemá vedení horní komory parlamentu zásadně měnit.

Křeslo předsedy Senátu získala ODS po senátních volbách v roce 2018, po kterých měly kluby občanských demokratů a Starostů a nezávislých po osmnácti členech. ODS má i po Kuberově smrti osmnáctičlenný klub, protože do něj vstoupila Jitka Chalánková, která to zdůvodnila i tím, že by si občanští demokraté měli křeslo předsedy Senátu udržet.

Senátoři z klubu Starostové a nezávislí se rozhodli nomi-

novat Růžičku, protože jejich klub má v horní komoře parlamentu 19 členů a je v Senátu nejsilnější. „Pociťovali jsme právo nejsilnějšího klubu nominovat svého kandidáta,“ řekl šéf klubu Starostů a nezávislých Petr Holeček.

Senátora za Teplicko lidé zvolí doplňovacích senátních voleb, jejichž první kolo bude na konci března. Kubera zemřel 20. ledna v necelých 72 letech.

Zemřel Vladimír Hradec.

Skupině bratří Mašínů

v 50. letech ukrýval zbraně

Ve věku 88 let ve čtvrtek 20. února zemřel Vladimír Hradec, který v 50. letech minulého století spolupracoval s protikomunistickou odbojovou skupinou bratří Mašínů. Do plánů skupiny zasvěcen nebyl a do jejich akcí se přímo nepojíval, za ukrývání zbraní byl ale odsouzen do vězení, ve kterém strávil deset let. Poslední rozloučení se s ním konalo 25. února v Mělníce.

Činnost odbojové skupiny bratří Mašínů vnímal Hradec jako snahu bránit nezávislé Československo jako svobodný stát před komunistickou zvůli. „Mašinové dospěli k názoru, že vůči násilí je nutné bojovat jedině násilím. Lidé, kteří mají takové tendence, ničemu jinému nerozumějí. Proto byla snaha získat alespoň nějaké zbraně, abychom se mohli bránit,“ vzpomínal Hradec loni na podzim, kdy přebíral osvědčení za účast ve třetím odboji.

Hradec připomněl, že on i jeho rodiče dostali za ukrývání zbraní Mašínů vysoké tresty vězení. Upozornil také na kruté výsledky v komunistických vězeních, které jeho otci způsobily vážné psychické potíže. Vladimír Hradec se narodil 30. května 1931 v rodině bývalého legionáře. S bratry Maši-

novými se seznámil v roce 1942 v Poděbradech, kde chodil se Ctíradem Mašínem do měšťanky. „Počátkem 50. let se Vladimír Hradec připojil k protikomunistické odbojové skupině kolem bratrů Mašínů, v níž zastával funkci jakéhosi „zbrojře“,“ uvádí Hradcův životopis na webu Ústavu pro studium totalitních režimů. Hradec pro skupinu zajišťoval a ukrýval zbraně, pomáhal vyrábět součástky k zápalným bombám.

Policie Hradce zadržela na podzim 1953. Za velezradu, vojenskou špionáž a rozkrádání národního majetku byl v lednu 1955 odsouzen k 22 letům odnětí svobody. Jeho rodiče dostali 18 let a bratr 16 let vězení.

„Byl jsem zavřený deset a půl roku, prošel jsem uran i další vězňice,“ vzpomínal později Hradec, který prošel jáchymovskými pracovními tábory Nikolaj a Rovnost. Na svobodu se dostal až v roce 1964. Po propuštění pracoval jako dělník ve Spolanech Neratovice. I nadále byl však považován za „státně nespolehlivého“.

Orkán na Sněžce měl rychlost 223 km/h, bez elektřiny byly tisíce domácností

Silný vítr v noci z neděle 23. na pondělí 24. února dosáhl síly orkánu. Na polské straně Sněžky naměřili rekordní rychlost 223 kilometrů v hodině. Hasiči po celé republice řešili od nedělního večera do pondělního rána skoro dva tisíce událostí. Bez elektřiny bylo v pondělí ráno zhruba 38 tisíc domácností, na desítkách lokálních tratí nejezdily vlaky. Pozdě odpoledne zůstávalo bez proudu už jen 1 300 odběrných míst. Problémy zůstávaly zejména v Libereckém kraji, ale do večera byly všechny dodáv-

ky proudu obnoveny. Předběžný odhad škod na distribučním zařízení ČEZ je 15 milionů korun.

Největší náraz větru zachytila stanice na polské straně Sněžky, a to o rychlosti 223 kilometrů za hodinu. Jde o rekord. Při orkánu Kyrill v roce 2007 měly nárazy rychlost 216 kilometrů za hodinu. Na české straně na stanici Sněžka - Poštovna zaznamenali náraz o rychlosti 180 kilometrů za hodinu, což je hodnota srovnatelná s nedávnou vichřicí Sabine z 10. února. Jinde byly nárazy výrazně nižší. Milešovka zaznamenala 133 kilometrů za hodinu, Šerák a Košetice 115 kilometrů za hodinu. Silně nefoukalo jen na horách, ale třeba v Ústí nad Labem rychlost větru dosáhla 108 km/h, v Liberci 97 km/h a v Praze 83 km/h.

Následky nedělního silného větru by podle odhadů největších tuzemských pojišťoven neměly dosáhnout výše škod, které způsobila vichřice Sabine před dvěma týdny.

Klienti pojišťoven nahlásili stovky událostí, nejčastěji šlo o poškození střech, přístřešků, plotů či poničená auta od padajících stromů a větví. Škody zatím dosahují více než 20 milionů korun, v mnoha případech jsou propojené s nedořešenými následky po Sabine. Vyplývá to z vyjádření mluvčích pojišťoven.

„V souvislosti se silným větrem vyjížděli hasiči od nedělní 11 hodiny dopoledne do pondělní 7 hodiny ranní k 1 780 událostem,“ uvedla mluvčí Hasičského záchranného sboru ČR Nicole Studená. „Situace byla nejhorší mezi 21 hodinou a půlnocí, kdy byli hasiči v terénu u více než 500 zásahů,“ dodala. Nejčastěji se jednalo o popadané stromy a větve, utržené střechy, ale byly i pří-

pady najetí vlaku či auta do stromu. „K popadaným stromům se na některých místech, hlavně v Královéhradeckém kraji, přidala i voda, kdy hasiči čistili propustky, čerpali vodu ze zatopených míst a stavěli provizorní protipovodňové zábrany,“ popsala mluvčí. K nejpostiženějším regionům patřil Liberecký, Středočeský, Královéhradecký a Jihomoravský kraj.

Kvůli následkům silného větru byl v Česku přeruščen provoz na desítkách úseků lokálních tratí. Vlaky nejezdily zejména na severu Čech a v Kraji Vysočina. Vyplývá to z údajů Správy železnic. Provoz na desítkách úseků lokálních tratí, který byl ráno přerušen kvůli následkům silného větru, se před polednem podařilo téměř obnovit, přerušen byl jen na dvou úsecích tratí mezi Jihlavou a Kostelcem u Jihlavy. Provoz tam byl obnoven až v úterý. Na železničním koridoru z Brna do České Třebové byl u Svitav provoz omezený na jednu kolej. Vlaky ráno nejezdily například mezi Poniklou a Jabloncem nad Jizerou, Rumburkem a Šluknovem a z Kránské Lípy na Rumburk a také na Rybníště. Na Vysočině šlo o tratě mezi Slavonicemi a Dačicemi nebo mezi Rantířovem a Jihlavou.

Příčinou velmi silného větru byla tlaková níže Julie, která v neděli přecházela přes Německo a Polsko nad Bělorusko a Ukrajinu.

Ze Slovenska

Slovensko vzpomínalo na Kuciaka.

Země prošla za dva roky změnou, píše tisk

Po celém Slovensku i na některých místech v Česku si lidé připomněli dva roky od vraždy novináře Jána Kuciaka a jeho partnerky Martiny Kušnírové.

Vlastní vzpomínkovou akci svolala do centra Bratislavy opoziční strana Svoboda a solidarita. Celkem se ve slovenské metropoli shromáždily tisíce lidí.

Rodiče Kuciaka a Kušnírové pak spolu s tisícovkami lidí přišli také na další vzpomínkovou akci, kterou u úřadu vlády zorganizovala občanská iniciativa Za slušné Slovensko. Ta po Kuciakově vraždě stála za mohutnými protivládními demonstracemi a u příležitosti druhého výročí vraždy novináře a jeho snoubenky zorganizovala v desítkách měst vzpomínková shromáždění. Účast například v Bratislavě ale byla nižší než během demonstrací krátce po vraždě.

Shromáždění se odehrávají jen osm dnů před slovenskými parlamentními volbami, po kterých by podle průzkumů veřejného mínění tříčlennou vládní koalici vedenou sociálními demokraty (Směr-SD) premiéra Roberta Fica mohly vystřídat opoziční a dosud neparlamentní strany.

Na shromáždění v centru Bratislavy vystoupili i rodiče zavražděné dvojice. Kuciakův otec vyběhl Slováky k účasti na parlamentních volbách 29. února. V případě Kuciakovy vraždy policie obvinila pět lidí, dva z nich, včetně střelce, vinu u soudu přiznali.

„Chtěl bych požádat o jedno, abyste se zúčastnili voleb a rozhodovali se srdcem a hlavou. Každý hlas je platný,“ řekl z pódia Kuciakův otec Jozef. Sám dříve prohlásil, že v minulosti volil Ficovu stranu Směr-SD, protože se cítil být sociálním demokratem a věřil jejich „blábolům“.

„Zapsali se svou krví do slovenských dějin. Ať se už nikomu nestane to, co jim,“ připomněla dvojnásobnou vraždu chvějícím se hlasem matka

Kušnírové na shromáždění na Náměstí Slovenského národního povstání (SNP) v centru Bratislavy.

Vražda Kuciaka a Kušnírové vyvolala v roce 2018 mohutné protivládní demonstrace a politickou krizi, která vyústila ve Ficův odchod z postu předsedy vlády. Tříčlenná koalice ale zůstala u moci a Fica v jejím čele vystřídal místopředseda Směru-SD Peter Pellegrini.

„Mladí lidé, kteří plánovali svatbu a společný život, zemřeli rukou vraha, který chtěl umlčet pravdu. Pokud si ti, kdo vraždu objednali, mysleli, že smrt odradí ostatní novináře v odhalování celospolečenských kauz, pletli se. Co nestihl dokončit Ján Kuciak, dokončí jiní. Spojili nás, čest památce Jána a Martiny,“ napsala na Instagramu slovenská prezidentka Zuzana Čaputová, která přišla zavražděné dvojici vzdát hold u jejich domu ve Velké Mači nedaleko Trnavy, kde přišli o život.

„Celé Slovensko se v tomto těžkém období semklo tak, jako naposledy v roce 1989. Začala dlouhá očista justice. Více soudců čelí řízením v souvislosti se zprávami o Kočnerovi. Na povrch vycházejí další propojení vlivných lidí na mafiánského podnikatele,“ napsal nejčtenější list Nový čas k vývoji na Slovensku po zmíněné dvojnásobné vraždě a po provalení informací o dřívějších kontaktech politiků, soudců či prokurátorů s Marianem Kočnerem. Právě ten si měl podle obžaloby objednat vraždu novináře Kuciaka.

„Po vraždě Jána Kuciaka a jeho snoubenky Martiny Kušnírové se postupně začaly vynořovat souvislosti o propojení oligarchů, politiků a silových složek,“ uvedl list Pravda. List Smc zase podrobně popsal průběh vyšetřování vraždy Ku-

ciaka a Kušnírové, které vyústilo v obvinění pěti lidí.

„Navždy zůstane černým dnem v historii Slovenska! Přesně před dvěma lety nemilosrdně popravili novináře Jána Kuciaka a jeho snoubenku, archeoložku Martinu Kušnírovou. Od jejich smrti se na Slovensku mnoho změnilo,“ napsal list Plus Jeden deň.

Ekonomika

Životní minimum vzroste na 3 860 korun, vláda zvýšila i existenční minimum

Vláda rozhodla o zvýšení životního i existenčního minima. Nová výše životního minima bude 3 860 korun, existenčního minima 2 490 korun, oznámil po jednání vlády předseda ČSSD, ministr vnitra Jan Hamáček. Ke změně dojde od dubna. „Jsem rád, že jsme došli ke shodě,“ řekl Hamáček. Dodal, že životní minimum se rozhodnutím vlády zvýší o 13,2 procenta.

U samotného dospělého byla dosavadní výše životního minima 3 410 korun, od dubna se tedy zvýší o 450 korun na 3 860 korun. U dětí a dospělých v rodině, jejichž částky životního minima se pohybují od 1 740 do 3 140 korun, minimum vzroste do 230 do 410 korun. Existenční minimum dosud činilo 2 200 korun, nově to bude o 290 korun víc.

Životní minimum se zvýšilo naposledy v lednu 2012, a to o devět procent. Po dubnovém zvýšení by podle odhadu ministerstva životního prostředí mohlo přibýt 500 až 600 příjemců příspěvku na živobytí, u přídatku na dítě asi 11 tisíc a u porodného asi dva tisíce.

Po třech letech se vrátila ptačí chřipka.

U ohniska nákazy je čtvrt milionu drůbeže

Ptačí chřipka se do Česka vrátila po třech letech. Vete-

rináři potvrdili už druhé ohnisko nákazy. Je ve Slepoticích na Pardubicku. Na farmě firmy Moras Moravany je 7000 krůt a 130 tisíc kuřat.

Areál je uzavřený, u vjezdu je dezinfekční smyčka. Postupně jsou haly zaplynované smrtícím oxidem uhelnatým. Ve dvanáctihodinových směnách tu pracují desítky profesionálních a dobrovolných hasičů, kteří se při vynášení uhynulé drůbeže střídají po půl hodinách. Celkem musí odnést 400 tun. Uhynulá drůbež jede ve speciálních kontejnerech do kafilérie. Všichni musí v ohnisku nákazy používat ochranné jednorázové obleky, gumové rukavice a chránit si musí i dýchací cesty.

Jak uvedl ministr zemědělství Miroslav Toman (za ČSSD), veterináři prošetří, jakým způsobem se viry do chovu dostaly: „Vyšetření potvrdilo, že jde o vysoce patogenní subtyp ptačí chřipky H5N8, který je smrtelný pro ptáky, nicméně jeho přenos na člověka nebyl dosud zaznamenán.“

Naštěstí se nepotvrdila nákaza u dalšího chovu firmy, který leží v tříkilometrovém ochranném pásmu v blízkých Moravanech. Dalšíh 120 tisíc kusů drůbeže se tak nemusí utratit. Ministr Toman doplnil, že za utracená zvířata dostanou chovatelé od státu finanční náhradu.

První letošní ohnisko se objevilo v domácím chovu na Žďársku s 12 slepicemi a třemi kachnami. Ve vzdálenosti do tří kilometrů veterináři zkontrolují každý chov, uvedl ředitel Veterinární správy Zbyněk Semerád: „Obce začnou provádět soupis v tom tříkilometrovém pásmu. Všichni musí drůbež uzavřít, hlásit veškeré úhyny, které by nastaly. Je zákaz přemísťování drůbeže, zákaz pořádání výstav

a trůh." Zbyněk Semerád dodal, že proti situaci před třemi lety je nezvyklé, že se neobjevují větší populace mrtvých volně žijících ptáků, například labutí.

Před třemi lety se muselo zlikvidovat 98 tisíc drůbeže a v roce 2007 více než 171 tisíc. Viry ptačí chřipky se běžně vyskytují u volně žijících ptáků a přenášejí se zejména trusem, který kontaminuje vodu nebo krmivo chovaných ptáků.

Choroba je rozšířena v mnoha evropských státech, odkud také nejspíš byla do ČR zavlečena. Podle údajů z minulého týdne se od začátku letošního roku objevilo 33 evropských ohnisek, dvě třetiny z nich v Polsku, ale nemoc se vyskytuje i u dalších sousedů, jako je Slovensko nebo Německo.

Už po prvním letošním výskytu choroby omezilo dovoz drůbeže, vajec, či drůbežích výrobků, osm států. Kromě vzdálenějších, jako jsou Maledivy nebo Hongkong, také například Ruská federace nebo Ukrajina. Dlouhodobě pak kvůli nemoci nepřijímají tyto produkty Japonsko a Čína.

Kurzovní lístek

25. 2. 2020 (střed)

EUR, 1	25,225
Kanada, 1	17,517
USA, 1	23,269

Kultura

Darování Mariánského sloupu se spolku prodraží, Praha chce za zábor milion

Některí pražští zastupitelé kritizují, že Společnost pro obnovu Mariánského sloupu musí za zábor na Staroměstském náměstí zaplatit milion korun. (Samostatnou zprávu o zahájení stavby čtete na str. 12.) Spolek přitom sloup v hodnotě několika milionů městu daruje. Sochař Petr Váňa věří, že se s vede-

ním Prahy domluví.

Poplatek za zábor bude uhrazen po částech, a to v první splátce 202 300 korun a dvakrát po 421 840 korunách. První splátku už společnost uhradila. Na další bude sbírat peníze od mecenášů svého projektu.

„Praha 1 nám povolila stavbu sloupu bez poplatku, ale magistrát nám za staveníště naúčtoval milion korun, jako by šlo o komerční pronájem. Já jsem hrozně rád, že na tom můžeme konečně pracovat, a proto se budeme snažit domluvit se s městem, jestli by nám to nechtěli zmírnit. My to neděláme proto, abychom si vydělali,“ řekl iDNES.cz akademický sochař Petr Váňa, který sloup se svými kolegy připravil.

Společnost pro obnovu Mariánského sloupu vyšla obnova díla během třidvaceti let práce na dva a půl milionu korun. Město nebude nic stát ani výstavba sloupu na Staroměstském náměstí, která by podle spolku jinak vyšla na pět milionů.

Hodnotu samotného sloupu odborníci odhadli na 58 milionů korun.

Společnost má pro staveníště na Staroměstském náměstí pronajatý pozemek o rozloze 289 metrů čtverečních. Nájem má sjednaný s Technickou správou komunikací (TSK) na dobu určitou do 15. září. Přerušen bude pouze od konce března do druhé poloviny dubna kvůli velikonočním trhům, které se budou na náměstí konat.

Postup kritizovali zastupitelé Patrik Nacher (ANO) a Jan Wolf (KDU-ČSL). Nacher jej označil na svém facebookovém profilu za skandální.

„Jakkoliv jsem se v hlasování na zastupitelstvu (o umístění repliky původního slou-

pu) zdržel, respektuji, jak většina rozhodla. Pro mě nepochopitelně ovšem TSK, zřejmě po dohodě s primátorem (Zdeňkem Hřibem, Piráti), pochybuji, že jde o její autonomní rozhodnutí, neposkytla na nutný zábor smlouvu výpůjční (zdarma), nýbrž smlouvu nájemní,“ napsal Nacher. Wolf řekl, že jde navíc o cenu obvyklou pro komerční akce.

Primátor Hřib ovšem odmítl, že by TSK jakkoliv úkoloval. „Ohrazuji se proti nepravdivým tvrzením pana poslance Nachera, že v tomto ohledu jsem TSK nějak úkoloval. Má na mě telefon, takže si to mohl ověřit před tím, než začal šířit fake news na sociálních sítích,“ sdělil ČTK primátor. Hřib podle svých slov předpokládá, že šlo o standardní poskytnutí záboru, který podle něj navíc fakticky nastal ještě před podpisem smlouvy. „Předpokládám, že i tato záležitost bude prověřena a vyřešena standardním způsobem,“ dodal Hřib.

Novým ředitelem Památníku Lidice se stal vojenský historik Eduard Stehlík

Novým ředitelem Památníku Lidice je od pondělí 24. února vojenský historik Eduard Stehlík. Novinářům ho představil ministr kultury Lubomír Zaorálek. Stehlík vzešel z výběrového řízení vyhlášeného ministrem kultury poté, co bývalá ředitelka památníku Martina Lehmannová v lednu rezignovala. Byla ve sporu s některými lidickými pamětníky. Později podala výpověď i část vedoucích a odborných pracovníků.

Čtyřiapadesátiletý Stehlík se věnuje především československým vojenským dějinám, zejména období let 1914 až 1956. Byl ředitelem odboru

pro válečné veterány ministerstva obrany, kde kvůli rozepřím skončil ke konci loňského roku. Působil také jako historik Vojenského historického ústavu v Praze a je předsedou Rady Ústavu pro studium totalitních režimů.

„Udělám maximum pro to, aby se vztahy mezi památníkem a obcí daly do pořádku. Osobně obejdu všechny přeživší,“ řekl v pondělí Stehlík, co bude patřit k jeho prvním krokům. Lidicím věnoval několik svých knih, uvedl, že Lidicím ho znají a že je také autorem expozice v památníku. „Beru si tuto funkci jako poslání,“ zdůraznil.

Lidická starostka Veronika Kellerová, která je vnučkou lidické ženy a za přeživší se nyní vyjadřuje do médií, řekla, že si lidicím pamětníci zvolení Stehlíka přáli. „Jsou všichni strašně rádi,“ uvedla. Podle ní je pro ně autoritou a má empatii.

Výběrového řízení se účastnilo pět zájemců, komise doporučila dva a ministr vybral Stehlíka. Stehlík už dříve řekl, že nové vedení památníku podle něj čeká práce krizového manažera, který musí zajistit navázání normálních vztahů s pamětníky a obcí, postavit potřebný pracovní tým a zorganizovat nejbližší akce včetně pietních aktů.

Památník Lidice připomíná nacistické vyhlazení obce Lidice 10. června 1942. Lehmannová vedla památník od dubna 2017. Instituce loni v listopadu čelila kritice od lidí, kteří jako děti přežili vyhlazení Lidic a v otevřeném dopise napsali, že Lehmannové je lhostejné utrpení jejich a jejich rodin a že necítí fakta o lidické tragédii.

Podle:

www.idnes.cz

www.radio.cz

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Klášter Hradčany se otevře veřejnosti

Řád bosých karmelitánů otevře na Hradčanském náměstí nový Klášter Hradčany. Od března 2020 zde vznikne otevřený prostor „Fortna“, sloužící svým duchovním, kulturním a vzdělávacím programem široké veřejnosti.

V klášteře na Hradčanském náměstí žily od roku 1792 do počátku letošního roku bosé karmelitky, s nuceným přerušením během komunismu. Sestry dlouho hledaly pro svou komunitu vhodnější lokalitu. V roce 2016 našly pozemek v Drastech u Prahy, kde se rozhodly vybudovat nový klášter. S žádostí o pomoc při jednání o dalším využití hradčanského kláštera se obrátily na představitele mužské větve Řádu bosých karmelitánů.

Také bosí karmelitáni stáli o to, aby objekt kláštera s výjimečným umístěním v centru Prahy mohl nadále plnit funkci duchovního místa. Cena kláštera však mnohonásobně překračovala finanční možnosti Řádu. Proto převod financuje soukromý investor, nicméně beneficentem transakce a konečným vlastníkem kláštera je Řád bosých karmelitánů. Karmelitáni začnou v hradčanském klášteře působit v březnu 2020.

Petr Glogar, karmelitánský kněz, vysvětluje: „*Ptáme se, jak smysluplně nabídnout dnešnímu člověku duchovní rozměr. Poslání našeho řádu je spojovat kontemplativní život s konkrétní akcí a prací s lidmi a to vyžaduje ptát se stále nově, co je třeba udělat.*“ Bosí karmelitáni v ČR působí na dvou místech. Klášter ve Slaném nabízí krátkodobé i dlouhodobé duchovní pobyty, u Pražského Jezulátka běží cyklus Člověk v dialogu, který spojuje sakrální prostor s podstatnými tématy života člověka v dnešní společnosti. Nyní otevírají karmelitáni pro veřejnost nový Klášter Hradčany. „*Místo jsme nazvali Fortna – chceme aby byl otevřenou branou a veřejným prostorem, kam může kdokoli přijít. Navážeme tu na dlouhodobou práci s manželskými páry a rodinami a s mužskou spiritualitou a doplníme ji o další aktivity pro širokou veřejnost. V centru pozornosti bude stát člověk se vším, co utváří jeho život.*“ pokračuje Petr Glogar. Fortna nabídne program v podobě přednášek, diskuzních večerů, meditačních setkání a vzdělávacích kurzů, ale také prostor ticha a příležitost pro individuální zastavení se během běžného dne.

Klíče od kláštera si karmelitky a karmelitáni symbolicky předali při mši v neděli 16. února 2020. Pro širokou veřejnost se Fortna otevře 24. března.

Svatí čeští novomučedníci

Pravoslavná církev prohlásila za svaté v sobotu 8. února Vladimíra Petíka, Václava Číkla a Jana Sonnevenda, výrazné osobnosti českého pravoslaví za 2. světové války. Skupina po atentátu na říšského protektora Reinharda Heydricha ukrývala v kostele sv. Cyrila a Metoděje v pražské Resslově ulici české parašutisty. Církev si mučedníky bude připomínat 5. září, v den výročí popravy posledního z nich. Taktéž popravený biskup Gorazd byl svatořečen již na konci 80. let. Na rozdíl od římskokatolické církve, kde dnes svaté kanonizuje papež, pravoslaví není centralizováno, takže každá místní církev má svůj postup a

je právem každého biskupa vyhlášovat místní svaté. Podobně jako současné české pravoslavné novomučedníky například srbská pravoslavná církev prohlásila všechny, kdo zemřeli mučednickou smrtí za 2. světové války, za hodné úcty. Noví mučedníci mají také připomenout decimaci malého českého pravoslaví během heydrichiády, kdy z předválečných 22 duchovních shromážděných kolem biskupa zbylo po válce pouhých šest bez biskupa.

Vyšel knižní rozhovor s papežem Františkem: Svatý Jan Pavel Velký

„Svatý Jan Pavel Velký“ - to je název nové knihy, která vyšla v Itálii ve středu 11. února. Italský kněz Luigi Maria Epicoco v ní vede rozhovor s papežem Františkem o osobnosti papeže, jehož sám svatořečil. Publikace vychází u příležitosti 100. výročí narození Karla Wojtyły.

Rozhovor o sv. Janu Pavlu II. vznikl s papežem Františkem při setkáních od června 2019 do ledna 2020. Konverzace je svědectvím o velkolepé osobnosti světce a pomáhá pochopit, proč se při jeho pohřbu na náměstí sv. Petra ozývalo skandování: „Rychle svatý!“ - Santo subito!

Zároveň je i důkazem kontinuity dvou mimořádných papežů, přičemž ukazuje nové biografické rysy svatého otce Františka, kterého papež Jan Pavel II. jmenoval za biskupa v roce 1992. Později mu jako arcibiskupovi Buenos Aires a primase Argentiny udělil v roce 2001 kardinálský titul.

Podle článku české redakce Vatican News se papež František v rozhovoru věnuje i problematice genderu, sám autor Luigi Maria Epicoco o tom hovoří v rozhovoru pro italskou verzi webového portálu Aletea.org: „*Myslím, že nikomu neublížím, pokud řeknu, že ve fázi revize textu se jeho pozornost (pozn. red.: papeže Františka) vrátila na odpověď na mou otázku o konkrétnějších způsobech, kterými se v této historické situaci zlo projevuje a koná. Papež dal velmi jasnou odpověď a označil za jeden z nich „genderovou teorii“ a dodal i některá důležitá vysvětlení, která by i v současné (někdy nepřátelské) debatě bylo dobré vzít v úvahu.*“

Papež František v rozhovoru také potvrzuje význam celibátu. „*Jsem přesvědčen, že celibát je dar a milost, a ve stopách Pavla VI., Jana Pavla II. a Benedikta XVI. se z celé síly cítím zavázán ke smýšlení o celibátu jako o zásadní milosti, která charakterizuje latinskou církev jako katolickou,*“ říká papež František a ujišťuje, že se v pojetí kněžství zcela shoduje se svatým papežem Janem Pavlem II.. Týká se to rovněž celibátu, který - jak zdůrazňuje - je „*milostí a nikoli omezením*“.

Připomeňme, že František v této věci opakovaně ujišťoval, že se necítí oprávněný ke zrušení celibátu. Další potvrzení tohoto stanoviska nicméně nabývá nového významu v kontextu nedávné knihy Benedikta XVI. a kardinála Saraha na téma celibátu, často bezdůvodně interpretované jako polemika se Svatým otcem, přičemž se zpravidla zamlčuje, že na zrušení celibátu nepomýšlí papež František, nýbrž někteří reformátoři zejména z Latinské Ameriky a vlasti Benedikta XVI.

Podle zpráv České biskupské konference

Biskup Vojtěch Cikrle oslavil 30. výročí biskupské služby

Dne 14. února 1990 jmenoval papež Jan Pavel II. tehdejšího rektora Kněžského semináře v Litoměřicích Vojtěcha Cikrleho v pořadí třináctým brněnským sídelním biskupem. Biskupské svěcení přijal v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně 31. března 1990.

Letos slaví biskup Vojtěch Cikrle 30. výročí své biskupské služby a stává se nejdéle působícím brněnským biskupem v historii diecéze od jejího založení v roce 1777. V současné době je také nejdéle sloužícím biskupem v českých a moravských diecézích. V letech 1990 až 2018 vysvětil celkem 243 kněží, z toho v roce 2012 čtyřtisícího kněze brněnské diecéze od jejího založení. Je hlavním světitelem brněnských pomocných biskupů Petra Esterky a Pavla Konzubla a spolusvětitelem dalších sedmi biskupů, např. současného vídeňského arcibiskupa Christopha kardinála Schönborna. V roce 2009 přivítal biskup Cikrle v Brně Svatého otce Benedikta XVI., prvního papeže, který navštívil brněnskou diecézi.

V publikaci „Rozhovory o Brně a službě“ biskup Vojtěch Cikrle odpovídá také na otázky týkající se jeho biskupské služby:

Otče biskupe, co jste po svém jmenování v roce 1990 prožíval?

„Tíhu zodpovědnosti a zároveň dotek důvěry.“

Když jste před třiceti lety přebíral diecézi po 18 letech sedisvakance, co bylo největším problémem?

„Problémy jsem vnímal především ve vnějších věcech, protože nebylo na co navazovat. Navíc jsem se stal biskupem ve zcela změněné společenské situaci, která nabízela nové možnosti svobodného života církve.“

Co pro vás znamená být biskupem?

„Být služebníkem Velkého. S poctami i pohrdáním. Biskupská služba je také jakýmsi projekčním bodem pro dobré i pro špatné.“

Do jaké míry je biskup kazatel a pastýř a do jaké míry úředník a manažer?

„Musí nějak zvládnout všechno, i když principy práce jsou rozdílné a nalézání míry obtížné. Osobně jsem mnohem raději pastýřem než úředníkem.“

Jaká jsou vaše lidská přání a sny?

„Když jsem se před mnoha lety sám rozhodoval o svém povolání, přál jsem si žít pro druhé jako Ježíš. A je to stále mým snem a mým přáním. Mám radost, když to tak je, a trápím se, když to tak není.“

Jaké to je být biskupem?

„Především zodpovědné.“

Co vám roky v biskupském úřadě daly?

„Bezcenné noci i radostný úžas z toho, co tvoří Bůh.“

Čím je pro vás brněnská diecéze?

„Domovem, životní láskou a místem služby, ke které mě pozval Bůh.“

Co byste chtěl, aby po vás zůstalo?

„Živá a, dá-li Pán, kvetoucí diecéze.“

Podle zpráv ČBK

**Milý Otče biskupe,
do dalších let apoštolské služby Vám přejeme
a v modlitbách vyprošujeme
hojnost darů Ducha svatého, pevné zdraví,
dostatek sil a stálou duševní svěžest
Mons. Dušan Hladík a krajané z České misie v Chicagu**

Začala stavba Mariánského sloupu

V pondělí 17. února začaly na pražském Staroměstském náměstí stavební práce na obnově Mariánského sloupu. Podle sochaře Petra Váni by replika barokního díla Jana Jiřího Bendla měla být veřejnosti slavnostně představena 15. září.

V den zahájení stavby bylo hned ráno prostranství, kde do roku 1918 stával na Staroměstském náměstí Mariánský sloup, obehnané plotem. Kolem něj se shlukovaly skupinky zvědavců, uvnitř pak pobíhal Petr Váňa se svými spolupracovníky. Neobvyklé dění v centru Prahy probudilo zvědavost i pražských zastupitelů: jako první tu byl Jan Wolf (KDU-ČSL), který úspěšné hlasování o obnově Mariánského sloupu mezi zastupiteli inicioval, osobně se na probíhající práce přišli podívat i Jiří Pospíšil (TOP 09) a Patrik Nacher (ANO).

„Požádám Národní muzeum, aby nám zapůjčili originál kuželky z balustrády, která by se pak do sloupu zasadila,“ slibuje sochaři Váňovi Jiří Pospíšil. Ze všech, kdo se na začátek stavebních prací přišli podívat, vyzařuje optimismus. Platí to jak pro pražského převozníka a ředitele Muzea Karlova mostu Zdeňka Bergmana, tak pro historika Petra Blažka z Ústavu pro studium totalitních režimů, kteří rovněž chtěli vidět historickou událost na vlastní oči.

„Všechno probíhá v naprosté pohodě,“ komentuje dění Petr Váňa a dodává, že vstřícnost projevila i Technická správa komunikací, která Společnosti pro obnovu Marián-

Pohled na staveniště z věže Staroměstské radnice

ského sloupu odpustila milionový poplatek za zábor veřejného prostranství. Pozitivní sdělení oznamují i nápisy, které si po vztyčení sloupu budou moci návštěvníci Staroměstského náměstí přečíst. Na sloup je nechali společně umístit ČBK a ERC: *„Tento Mariánský sloup byl vyzdvižen jako symbol smíření a ekumenické spolupráce křesťanských církví v ČR. Je to také projev úcty k matce Ježíše Krista.“*

Spojení s Palladiem země české

Mariánský sloup na Staroměstském náměstí není jen kulturně-historickou památkou. Má i svůj duchovní rozměr. Byl postaven přesně na místě, kde byl během třicetileté války zneuctěn ochranný obraz země české – kovový reliéf Madony s dítětem, tzv. staroboleslavské Palladium. Ten je předobrazem Panny Marie Rynecké, obrazu, který Pražané jako poděkování Matce Boží za ochranu města před Švédy vložili po skončení třicetileté války do základů Bendlova sloupu.

Duchovní spojení mezi pražským Staroměstským náměstím a Starou Boleslaví se na Silvestra rozhodla připomenout i skupina poutníků, která usiluje o obnovu historické poutní cesty mezi Prahou a Starou Boleslaví, známou jako Via Sancta Mariana. *„I nadále budeme po této cestě do Staré Boleslavi putovat, a to jednak jako výraz pokání za uzdravení historických ran, jednak pro vyprošení ochrany Panny Marie pro celý náš národ,“* říká organizátorka pouti sestra MUDr. Dominika Bohušová.

Sochař Petr Váňa (uprostřed) přesně na místě, kde stával a BUDE ZASE STAT Mariánský sloup

Jiří Prinz

Podle zpráv České biskupské konference

Poselství Svatého otce Františka k postní době 2020

„Kristovým jménem vyzýváme: Smiřte se s Bohem!“ (2 Kor 5,20)

Milé sestry, milí bratři,

i v tomto roce nám Pán dopřává příhodný čas, abychom obnovili své srdce a připravili se na slavení velikého tajemství smrti a zmrtvýchvstání Ježíše Krista, které je základem křesťanského života, jak osobního, tak komunitárního. Je třeba, abychom se v mysli i v srdci neustále vraceli k tomuto tajemství. Poroste v nás měrou, jakou se necháme zapojit do jeho duchovní dynamiky a jakou svobodně a velkodušně na ně odpovíme.

1. Velikonoční tajemství, základ obrácení

Křesťanská radost tryská z naslouchání a přijetí radostné zvěsti o Ježíšově smrti a zmrtvýchvstání: kerygmatu. Shrnuje tajemství lásky, která je „velmi reálná, velmi pravdivá, velmi konkrétní, takže nám nabízí vztah upřímného a plodného dialogu“ (František, apošt. exhortace *Christus vivit*, č. 117.) Kdo věří v toto poselství, ten odmítá lež, podle které jsme si darovali život sami, zatímco se ve skutečnosti rodí z Otcovy lásky, z jeho rozhodnutí darovat život v hojnosti (srov. Jan 10,10). Pokud však budeme naslouchat svůdnému hlasu „otce lži“ (Jan 8,44), riskujeme, že se propadneme do propasti, kde nic nemá smysl, že zakusíme peklo už tady na zemi, jak to bohužel dosvědčují mnohé dramatické prožitky jednotlivců i společnosti.

V této postní době roku 2020 bych se proto chtěl na každého křesťana obrátit slovy, která jsem napsal mladým lidem v apoštolské exhortaci *Christus vivit*: „Pohled na rozepjaté paže ukřižovaného Krista a dovol, ať tě stále znovu zachraňuje. A když přijdeš vyznat své hříchy, pevně věř v jeho milosrdenství, které tě osvobozuje od viny. Kontempluj jeho krev prolitou s tak velikou láskou a nech se jí očistit. Tak budeš moci být vždy jako znovuzrozený“ (č. 123). Ježíšova smrt a jeho zmrtvýchvstání nepatří do minulosti: mocí Ducha Svatého je stále aktuální a skrze víru nám dovoluje hledět na Kristovo tělo a dotýkat se ho v mnoha trpících.

2. Naléhavost obrácení

Prospěje nám porozjímat do větší hloubky o velikonočním tajemství, díky kterému jsme obdrželi Boží milosrdenství. Milosrdenství lze zakusit totiž pouze „tváří v tvář“ ukřižovanému a mrtvýchvstalému Pánu, „protože on mě miloval a za mě se obětoval“ (Gal 2,20). Jde o dialog od srdce k srdci, od přítele k příteli. V postním čase je proto velice důležitá modlitba. Více než povinnost vyjadřuje modlitba potřebu odpovědět na Boží lásku, která nás stále předchází a povzbuzuje. Křesťan se modlí s vědomím, že je nezaslouženě milován. Modlitba může mít různou formu, ale skutečný smysl má v Božích očích ta, která prolomí tvrdost našeho srdce, aby ho stále intenzivněji obracela k Bohu a k jeho vůli.

V tomto příhodném čase se tedy nechme vést jako Izrael na poušti (srov. Oz 2,16), abychom konečně zaslechli hlas našeho Snoubence a s větší hloubkou a ochotou mu dali v sobě zaznít. Čím více se necháme vtáhnout do jeho slova, tím více se nám podaří zakusit jeho nezištné milosrdenství. Nenechme tedy uplynout toto období nadarmo, kvůli namyšlené iluzi, že snad jsme panem času i způsobu našeho obrácení k Bohu.

3. Vášnivě Boží rozhodnutí vést dialog se svými dětmi

Pán nám znovu nabízí příhodný čas k našemu obrácení. Nemůžeme to nikdy brát jako samozřejmost. Tato nová šance by v nás měla vyvolat vděk a zbavit nás lhotejnosti. Navzdory zlu, které je mnohdy dramaticky přítomno v našem životě i v životě církve a světa, vyjadřuje tento čas, daný nám pro změnu našeho života, pevně Boží rozhodnutí nepřerušit spásnosný dialog s námi. V Ježíši ukřižovaném, se kterým Bůh „jednal kvůli nám jako s největším hříšníkem, abychom my skrze něho byli spravedliví u Boha“ (2 Kor 5,21), toto rozhodnutí došlo až k tomu, že na Syna dopadly všechny naše hříchy, až byl postaven „Bůh proti Bohu“, jak řekl papež Benedikt XVI. (Srov. Benedikt XVI., enc. *Deus caritas est*, č. 12. Nakladatelství Paulinky: Praha, 2012). Vždyť Bůh miluje i své nepřátele (srov. Mt 5,43–48).

Skrze velikonoční tajemství svého Syna chce Bůh navázat dialog s každým člověkem. Nikoli takový, jaký se připisuje Athéňanům, „kteří se ničím jiným nezaměstnávali než tím, co nového by si mohli povědět nebo vyslechnout“ (Sk 17,21). Povídání vycházející z prázdné a povrchní zvědavosti je charakteristické pro světskou tvář každé doby. V naší době se k nám může vloudit i skrze zavádějící používání komunikačních prostředků.

4. Bohatství, které je třeba sdílet, nikoli hromadit pro sebe

Velikonoční tajemství jako střed našeho života znamená soucítit s Kristovými ranami, které jsou přítomné v nevinných obětech válek, v mocichtivém zneužívání života od početí až po stáří, v nejružnějších formách násilí a přírodních katastrofách, v nespravedlivém rozdělení přírodního a nerostného bohatství, v jakékoli formě obchodu s lidmi, v honbě za ziskem, která se stává formou modloslužby.

I dnes je důležité zvát všechny lidi dobré vůle, aby se dělili o svůj majetek s těmi, kdo almužnu nejvíce potřebují, a měli tak osobní účast na budování spravedlivějšího světa. Sdílení v rámci křesťanské lásky činí člověka více člověkem; hromadění přináší riziko, že se uzavřeme do svého egoismu a staneme se bezcitnými. Můžeme a máme vyjít ze svého egoismu i v rámci ekonomické struktury. Na datum 26. až 28. března postní doby 2020 jsem proto svolal do Assisi mladé ekonomy, podnikatele a change-makers, aby přispěli k vytvoření spravedlivější a inkluzivnější ekonomie ve srovnání se současnou. Jak často opakuje magisterium, politika je významnou podobou lásky (srov. Pius XI., Proslov k FUCI, 18. prosince 1927). Stejně tak bude důležité věnovat se ekonomice v duchu evangelia, který je duchem blahoslavenství.

Pro nadcházející postní dobu prosím o přimluvu Nejsvětější Panny Marii, abychom přijali výzvu nechat se smiřit s Bohem, abychom zaměřili pohled svého srdce na velikonoční tajemství a obrátili se k otevřenému a upřímnému dialogu s Bohem. Budeme se tak moci stát tím, co Kristus říká svým učedníkům: solí země a světlem světa (srov. Mt 5,13–14).

Řím u Sv. Jana Lateránského,
v den památky Panny Marie Růžencové 7. října 2019.

FRANTIŠEK

Mučedník zpovědního tajemství sv. Jan Sarkandr

Svatý Jan Sarkandr

Dne 17. března uplyne 400 let od mučednické smrti sv. Jana Sarkandra. Olomoucký pomocný biskup Antonín Basler o něm říká:

„Svatý Jan Sarkander zůstane pro všechny generace vynikajícím svědkem síly víry, pravdy a věrnosti, mučedníkem zpovědního tajemství a pro naše země také vzácným přímluvcem.

Narodil se roku 1576 v polském Skočově, po smrti otce se s matkou a sourozenci přestěhovali na Moravu do Příbora. Nadaný Jan zamířil na studia nejdříve do Olomouce, pak do Prahy a dokončil je ve Štýrském Hradci. V roce 1609 byl v Brně vysvěcen na kněze a postupně prošel několika farnostmi: Opavu, Charváty u Olomouce, Uničov, Zdounky, Boskovice a nakonec Holešov.

Zde do jeho života zasáhlo stavovské povstání se spory mezi katolíky a protestanty a počátek třicetileté války. Po návratu z pouti k Panně Marii Cénstochovské upadl do podezření, že to byl on, kdo na Moravu pozval polská vojska pustošící především panství evangelických šlechticů, nebo že o tom alespoň věděl, neboť byl zpovědníkem moravského zemského hejtmána Lobkovic. Právě Holešov byl totiž Janovou zásluhou před vydrancováním zachráněn. Ačkoli se mu podařilo včas uprchnout a skrývat se na tovačovském zámku, byl nakonec v lesích u Troubek zajat, v poutech přivezen do Olomouce a krutě mučen. Na následky trojího mučení tento věrný a neviný kněz 17. března 1620 zemřel.“

Pius IX. ho prohlásil za blahoslaveného (3. listopadu 1859); oslavy blahověčení se konaly 6. května 1860. Jan Pavel II. ho kanonizoval při své návštěvě v Olomouci 21. května 1995.

Zvláštní oslavy sv. Jana Sarkandra budou na mnoho místech

V Holešově, kde byl sv. Jan naposledy farářem se po devět měsíců vždy 17. dne v měsíci věřící scházejí při modlitbě ke sv. Janovi. Na 22. března připravují farníci divadlo o

životě sv. Jana Sarkandra. V plánu jsou také dva koncerty. Při prvním z nich, 18. dubna, vystoupí s hudbou ze Sarkandrových doby žáci místní základní umělecké školy, a 2. května se pak uskuteční koncert k počtě sv. Jana v podání Filharmonie B. Martinů a Kühnova smíšeného sboru. Ve světové premiéře zde mimo jiné zazní Hymnus k sv. Janu Sarkanderovi skladatele Miloše Boka. ZUŠ se přitom do oslav Sarkandrova jubilea zapojuje také pořádáním výtvarné soutěže.

Velikou událostí bude 1. května slavnostní otevření stálé expozice sv. Jana Sarkandra v bývalé oratoři kostela sv. Anny. Na jejím vzniku vedení města spolupracuje s farností i městským muzeem a zařadí ji také do prohlídkového okruhu po místních pamětihodnostech. „Budou zde k vidění artefakty připomínající Sarkandrovu dobu – písemnosti, obrazy a další inventář,“ uvedl památkář Karel Bartošek z městského úřadu.

Hlavní poutní mše svatá se uskuteční v neděli 3. května. Na podzim by pak série akcí měla vyvrcholit odhalením památníku smíření. Ten podle Bartoška připomene historické soužití zdejšího katolického, protestantského a židovského obyvatelstva.

Podobně na mnoha dalších místech spojených s životem svatého Jana Sarkandra se budou konat setkání, bohoslužby a poutě.

V těchto dnech také vyjde o světcích kniha prostějovského historika Karla Kavičky, kterou představí 16. března v olomouckém Arcibiskupském paláci.

Podle zpráv České biskupské konference

Fontána „Pramen vody živé sv. Jana Sarkandra“ od sochaře Otmara Olivy před kaplí sv. Jana Sarkandra v Olomouci

Freska znázorňující mučení sv. Jana Sarkandra

O mučednické smrti sv. Jana Sarkandra

Zpráva Jana Scintilly, sudího v Olomouci, kardinálu Dietrichsteinovi o umučení Jana Sarkandra, z roku 1621

Dne 18. února v danou hodinu se, podroušení, sešli ve vězení k třetímu vyšetřování útrpným právem Stibor Žernovský, Beneš Pražma, Hartman z Buchheimů, Vilém Ullersdefer a Bítovského hofmistr. Z luterské rady přišli Vít Oesterreicher, Albrecht Muttal a Jiřík Richter. Stibor Žernovský nejprve dobrotivě napomínal zmíněného pana Sarkandra a domlouval mu, jestli si ohledně štolby na něco vzpomněl, aby se přiznal, vždyť ví, co už má při výslechu za sebou. Aby vypověděl, co měl zařizovat, kam zavezli peníze. Jinak že s ním budou muset zacházet tak, jak mají přikázáno. Nato Žernovskému vpadl do řeči Beneš Pražma a na pana Sarkandra křičel, co proti nim chystají, že mu to jistě pan Lobkovic ve zpovědi řekl.

Slavné paměti pan Sarkandr vše popřel, že nic neví, že mu ve zpovědi nic svěřeno nebylo. A kdyby snad bylo, že to už dávno zapomněl, i kdyby však věděl, že by to neprozradil, i kdyby ho na kusy trhali. Kam jel štolba, že neví, že v Krakově jen přenocoval. Také o penězích že neví, jen dvě vědra vína jak veze, viděl.

Původní zařízení městské mučírny v Olomouci ve sklepení dnešní kaple sv. Jana Sarkandra

Po těchto slovech zostřili podnapilí vyšetřování útrpným právem. V Pánu zesnulého pana Sarkandra znovu přivázali a ten z Buchheimů ho nařídil pálit pochodněmi. Kat když z přinucení pana Sarkandra pálit začal, pochodně mu zhasly, a kat je mrzutě hodil na zem.

Pak k němu přistoupili Stibor Žernovský a Beneš Pražma a ptali se ho, zda nezná nic chytřejšího, jak by z něho ty věci vypáčili. Kat odpověděl, že pro takové osoby žádný jiný způsob nezná. Na to řekli Stibor Žernovský a Beneš Pražma, že kdysi v Uhrách viděli namáčet v oleji a síře peří, že z toho udělali jakoby náplast a s ní pak prováděli torturu a ta péra na lidi házeli. Načež kat rozsvítil svíce, dal je panu Sarkandrově k bokům a také šest v síře a smole namočených per v plameni položil na prsa, ramena a rozličná místa. Když na jeho těle shořely a svíce dohořely, musil na rozkaz výše řečených rozsvítil další svíce a postavit je k bokům pana Sarkandra ...

Když okolo něho stáli, opakoval jen to, co řekl na začátku, že je nevinný, a jen se bez přestání odporoučel všemohoucímu Bohu, jeho milé Matce Panně Marii a svatě Anně. Vroucně se modlil a vzdychal. A tato tortura a mučení trvaly téměř tři hodiny.

**Zdráv buď, otče, od nás milovaný,
jehož Slezsko dalo Moravě.
K mučednictví Bohem povoláný,
kříž jsi nesl k jeho oslavě.
Jako slunce pláší noční stíny,
osvítí jsi luhy domoviny,
nedbals potu ani únavy,
svatý Jene, perlo Moravy.**

**Ústa tvoje nikdy nezjevila,
co jsi věděl jako zpovědník.
Muka tvého ducha nezlomila,
obstál kněz a Kristův učedník.
Pohled obracel jsi k nebes výši,
jménem volal, toužil po Ježíši,
který rány láskou uzdraví,
svatý Jene, perlo Moravy.**

**Na mučidlech v nevýslovné trýzni
modlitbou se stává každý vzdech,
v těžké zkoušce sílí té svou přízni
Kristus, přítel mučedníků všech.
On když břímě na ramena vloží,
v lidskou slabost vstoupí síla Boží,
překonává strach a obavy,
svatý Jene, perlo Moravy.**

**Povolávej k práci na vinici
z našich rodin nové dělníky.
Utuž věrné, probud' dosud spící,
učiň už ten zázrak veliký.
Ať se národ v zdravém jádru pozná,
omyly a bludy svoje dozná,
ať se vrátí v drahých dětech svých
do rozpjatých rukou Kristových!**

*Podle Liturgie hodin
z památky sv. Jana Sarkandra
<https://lh.kbs.sk/cz>*

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with

Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

*Other Funeral Home locations
available upon request*

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

HLASY NÁRODA

Máte již zaplacenou předplatné na rok 2020?

**Vpravo nahoře na nálepce s Vaší adresou
je měsíc a rok, kdy Vám předplatné končí**

USA na rok – osobní odběr v kostele: 30.00 USD

USA na rok – poštou 1.třída:

30.00 + 20.00 poštovné = 50.00 USD

Kanada na rok letecky:

30.00 + 35.00 poštovné = 65.00 USD

(prosíme z Kanady posílejte šeky v US dolarech)

Ostatní cizina na rok letecky:

30.00 + 60.00 poštovné = 90.00 USD

Šeky pište pouze na: Czech Mission

Naše adresa:

Czech Mission

9415 Rochester Ave.,

Brookfield, IL 60513

Tel.: (708) 255 - 5117 Mobil: (708) 533-1050

Doporučte Hlasy národa svým známým!

**Prosíme dary na kostel i předplatné novin
veškeré šeky pište na CZECH MISSION,
jinak nám šek banka vrátí. – Děkujeme za pochopení.**

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road

Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Theresa Aveni, President

Srdečně zveme všechny členy na VÝROČNÍ SCHŮZI ČESKÉ MISIE

**Schůze se bude konat
v neděli 15. března 2020**

v 1.00 po obědě

v klubu České misie

9415 Rochester Ave.

Brookfield, IL 60513

Bude podána zpráva o činnosti misie za rok 2019.

Finanční zpráva o hospodaření misie za rok 2019.

Uskuteční se volby nové Misijní rady pro rok 2020.

Bude předložen plán činnosti na rok 2020.

Těšíme se na Vaši hojnou účast.

Mons. Dušan Hladík, president

a Rada České misie

Upřímná vzpomínka

**18. března tomu budou dva roky, co byla povolána
milosrdným Bohem do věčného domova
naše sestra v Kristu**

Alena Pokorná

Narodila se 2. února v Budyni nad Ohří v Čechách.
Studovala katechetiku na Univerzitě ve Friburgu ve
Švýcarsku a filosofii na Univerzitě Karlově v Praze.

V letech 1947-48 učila náboženství
v Trmicích u Ústí nad Labem.

V roce 1949 uprchla přes západní Berlín do exilu.
V Německu pracovala též pro Rádio Svobodná Evropa.

V roce 1954 přišla do USA a napojila se
na benediktinský klášter v Lisle.

Studovala pedagogiku, angličtinu a ruštinu
na St. Procopius College.

Přijala východní rítus a připravovala se na misie do Ruska.

V roce 1955 se stala obládkou sv. Benedikta.

Zálubu v malování povýšila na odbornou úroveň,
když studovala na Umělecké škole v Minneapolis
a Umělecké akademii v Chicagu.

Její nádherné akvarely byly velice oblíbené a
umělecká plátna s obrazy světců
zdobí dodnes kostel naší České misie.

Učila dlouhá léta jako učitelka na církevních školách
v Lisle a posléze u sv. Anežky České v Chicagu.

Zemřela 18. března 2018 v pozhnaném věku 97 let
v České misii v Brookfieldu, kde mnoho let bydlela.

Je pochována na hřbitově
Panny Marie Královny Nebe v Hillside, IL.

Vzpomínkovou mši svatou za ni budeme obětovat
v kostele České misie v Brookfieldu, kde se denně účastnila
mše svaté a ráda setrvala v modlitbách,
ve středu 18. března 2020 v 10.00 dopoledne.

**Děkujeme všem, kdo si na tuto zbožnou duši
vzpomenete v modlitbě.**

**Rodina Vedralova
Mons. Dušan Hladík
a přátelé z České misie**

Vděčná vzpomínka

**Letošního 27. března si připomeneme
třetí výročí, kdy byl
povolán na věčnost náš milovaný
manžel, tatínek a dědeček, pan**

Edward Vedral

se narodil 20. února 1927 v Českých Budějovicích. Jeho otec byl katolický
novinář a matka učitelka. Potom se přestěhovali do Mladé Boleslavi a po
válece do Liberce. Po ukončení gymnázia začal studovat v roce 1946 na
novinářské fakultě na Vysoké škole politické a sociální v Praze. Odtud
přestoupil na Právnickou fakultu Univerzity Karlovy, ale v rámci politických
čistek byl v roce 1949 vyloučen. Po roce 1989 mu Karlova univerzita jako
satisfakci udělila čestný doktorát práv. Protože se o něj začala intenzivně
zajímat StB, rozhodl se odejít za hranice. Po několika pokusech se mu to
podařilo v říjnu 1949. V uprchlickém táboře v Ludwigsburgu u Stuttgartu v

Německu se setkal se svou snoubenkou Alicí, v prosinci měli církevní
svatbu a v listopadu 1950 se jim narodila dcera Alička. V letech 1951-52
působil jako redaktor rozhlasové stanice Svobodná Evropa v Mnichově.
V červnu 1952 rodina dostala přístěhovačské vízum do USA. Příčiněm
Ambrože Ondráka, opata českého benediktinského kláštera v Lisle a
s podporou exulantského redaktora Emila Petříka se usadili v Chicagu.

Zde pak Eda pracoval 37 let ve firmě General Electric.

V Chicagu se jim narodil syn Eda a postupně následovala děvčata – Marie,
Ludmila, Pavla, Blanka, Albína a nejmladší Dana. Ve svém pozhnaném
věku se Eda dožil třinácti vnučat a devíti pravnoučat.

Od počátku se Vedralovi také zapojili do různých exulantských a
církevních spolků a organizací. Eda byl tajemník Československého Orla
v exilu v Chicagu, redaktor měsíčníku Katolický Dělník a redaktor českých
novin Hlasatel. Vedralovi se také velmi angažovali ve všem, co se týkalo
sochy Panny Marie v exilu, jak jejího zbudování v roce 1954, tak orga-
nizování pouťi do Lisle a nakonec převezení do Prahy po roce 1989.

V roce 1972 Eda, společně s několika dalšími nadšenci, založili českou
trampskou osadu Dálava, kterou Eda vedl jako šerif 35 let. Organizovali
trampské potlachy po celých USA a Kanadě, pořádali trampské festivaly,
zábavy, koncerty, besídky a další kulturní podniky. Zvali vyhlášené umělce
československého exilu a po revoluci přední umělce z České republiky.

Rodina Vedralova byla vždy oporou české katolické komunity v Chicagu,
manželé Vedralovi byli zakládajícími členy České katolické misie v Ciceru.
Eda přispíval články do měsíčníku Hlasy národa. Manželům Vedralovým
biskup Petr Esterka udělil medaili Za službu církvi, vlasti a národu.

Rodinu bolestně zasáhla nemoc a smrt jejich jediného syna
Edwarda juniora, který zemřel počátkem roku 2016.

V únoru 2017 oslavil Eda Vedral v kruhu rodiny
i početných přátel svoje životní jubileum, 90. narozeniny.

Krátce na to byl 27. března nečekaně povolán na věčnost.
Pochován je na hřbitově Panny Marie Královny Nebe v Hillside, IL.

**Mši svatou za spásu jeho duše budeme obětovat v kostele
České misie v Brookfieldu v neděli 22. března v 10.30 dopoledne**

**Děkujeme všem, kdo si na něho
vzpomenou v modlitbě.**

**Alice Vedralová, manželka
dcery Alička, Marie, Ludmila,
Pavla, Blanka, Albína a Dana
a snacha Trudy s rodinami**

Vroucí vzpomínka

8. března 2020 tomu budou čtyři roky,
co zemřela naše milovaná maminka,
tchýně a babička paní

Otilie Zolmanová

Narodila se v rodině rolníka a později statkáře
v Doubravce u Plzně 7. září 1911. Do Spojených států
přicestovala 7. dubna 1967 po osmnáctiletém nuceném
odloučení od manžela komunistickým režimem.

Po příjezdu do Chicaga se okamžitě zapojila
do činnosti Sdružení československých exulantů v Chicagu a
Sdružení bývalých politických vězňů komunistického
Československa. Byla dobrou matkou a babičkou
a českou vlastenkou tělem i duší.

Zemřela 8. března 2016 ve věku 104 a půl roku.

Vzpomínkovou mši svatou za ni budeme obětovat v kostele
České misie v Brookfieldu v sobotu 14. března v 6.30 večer.

*Děkujeme všem, kdo si na ni
s námi vzpomenu v modlitbě.*

syn Václav Zolman s manželkou Annou
a vnučkou Nikolou
snacha Jaroslava Zolmanová

Česká Misie Vás srdečně zve na POMLÁZKOVOU ZÁBAVU & KOŠT VÍNA

na Velikonoční neděli 12. dubna 2020
od 12:00 do 7:00 večer

v Klubu Misie 9415 Rochester Ave.
Brookfield, IL 60513

K tanci a poslechu hraje
CIMBÁLOVÁ MUZIKA
jako hosté vystoupí umělci
z Nepomuku v jižních Čechách
MARTIN VYDRA a
RICARDO ITABORAHY

K obědu bude smažený řízek s bramborovým salátem.
K občerstvení další dobrá jídla a domácí pečivo.

Vstup \$ 14,-

*Každý za to dostane v hodnotě \$ 10,-
poukázky na úhradu občerstvení
a pamětní skleničku na víno.*

Při této akci proběhne již tradiční

Výstava vín a ochutnávka vzorků

Kdo chce vystavovat víno, odevzdá
dvě láhve stejného vína nejpozději
týden před akcí v České Misii.

Bližší informace podá Mons. Hladík
708 - 255 5117 nebo 708 - 533 1050

Kdy: 29. Březen, 2020
Od 1:30 do 3:00pm

Kde: Česká misie - Brookfield, IL,
9415 Rochester Ave,
Brookfield, United States

Kdo: Martin Rod

Chcete se dozvědět co je to Gersonova terapie?

Máte ve svém okolí někoho, kdo se potýká se závažnou nemocí?

Co můžete udělat, aby jste nemocem předešli?

The Gerson therapy

80 years of success!

Přijďte si poslechnout životní příběh, jak se díky
Gersonové terapii můžete uzdravit z rakoviny.

Pro více informací pište na email: rodmarusa@gmail.com
nebo volejte na číslo: 224-201-7527

MLADÝM

Polopravdy, zamlčování a mlžení

Ježíš říká: „Vaše řeč at' je ano, ano - ne, ne.“ (Mt 5,37)

Nedávno jsem zachytila v médiích informaci o tom, že existuje směr, kterému se říká „radikální upřímnost“. Vede lidi k říkání pravdy a odmítá lhaní, zatajování a překrucování skutečností. Je možné projít i kurzem, abychom se naučili říkat skutečnou pravdu o tom, co cítíme a co si skutečně myslíme.

Když se nad tím zamyslím, připadá mi trochu děsivé, že se máme učit pravdomluvnosti a upřímnosti. Ale na druhou stranu – kdo může opravdu upřímně říci: „Já nelžu.“

Možná si v první chvíli odpovíme, že doopravdy nejsme lháři a druhým lidem říkáme pravdu. Ale co polopravdy, zamlčování a mlžení?

Co třeba například:

„Přijdeš dnes hned po práci?“ – „Nevím, asi se dnes trochu zdržím.“

Pravdivá odpověď: „NE, přijdu dnes pozdě, domluvil jsem se s kamarádem, že zajdeme po práci na pivo.“

„Nevidělas někde mou novou kravatu?“ – „Nejsem si jistá, nezapadla někam?“

Pravdivá odpověď: „ANO, omylem jsem ji vyprala a je na vyhození.“

„Bylo dnes ve škole vše v pořádku?“ – „Ale jo, celkem nuda.“

Pravdivá odpověď: „NE, hrozně jsem pokazil test a bojím se ti o tom říct.“

„Půjdeš dnes na mši?“ – „Nevím, nějak se necítím.“

Pravdivá odpověď: „NE, nechce se mi jít do kostela, protože si nejsem jistá, jestli ještě věřím v Boha.“

Pokud nám tyto věty něco připomínají, pak se můžeme zamyslet, o čem Ježíš mluví, když nás nabádá, aby naše řeč byla „ano, ano – ne, ne“. Už více jak před 2000 lety přišel s tím, abychom mluvili bez okolků, zbytečně nepřísahali, nemlžili a nevykrucovali se. Říká nám, že co je nad tato jasná dvě slova, je od zlého (Mt 5,37). A je tomu tak. Kolik prostoru v naší mysli zabírá věčné vymýšlení výmluv, konstrukce „nevinných“ lží... Kolik času věnujeme tomu, abychom vymysleli, jak tu kterou věc říci, aby to nebylo tak nepřijemné...

Nemusíme se vyčerpávat a ničit si vztahy naší neupřímností, tak at' je naše řeč „ano, ano – ne, ne.“

Ale zároveň neopomíejme, že "Pravda bez lásky je nesnášenlivá a odpuzuje..."

Podle: www.vira.cz

Přátelé nejsou dokonalí lidé

Ježíš říká: „Již vás nenazývám služebníky... Nazval jsem vás přáteli.“ (srov. Jan 15,15)

Přítel není v žádném případě nějaký ideál. Aleksander Fredro žertem podotýká: „Přátele milujeme kvůli jejich nedostatkům, protože rádi objevíme u druhého nějakou tu chybičku.“ Podmínkou dobrého přátelství je, že svého partnera plně přijímáme nejen s jeho ctnostmi a půvaby, ale také s chybami a celou jeho křehkostí. Právě proto se „sprízněná duše“ stává naším přítelem, že ho přijímáme bez jakýchkoli vstupních podmínek. „Pokud mě někdo nedokáže brát takového, jaký jsem, nezasluhuje si být mým přítelem,“ prohlašuje Marcel Achard. Darem přátelství se vzájemně obdarováváme proto, abychom mohli společně růst a zrát. „Jediný způsob, jak mít přítele, je být přítelem,“ říká Ralph Waldo Emerson.

Nespravedlivý nátlak na přítele ve snaze změnit jeho chování je právem vnímán jako pokus o manipulaci a často také bývá příčinou ukončení právě vznikajícího přátelství. Spíše než vzájemným napomínáním si přátelé pomáhají vzájemnou laskavostí, soucitem, péčí o druhého a životním svědectvím.

Tak jako v každém jiném vztahu dochází i v přátelství k okamžikům ztráty trpělivosti, k impulsům hněvu, smutku, uzavřenosti a sobectví. Přestože se přítel snaží být ušlechtilý a štědrý, podléhá občas různým slabostem. Přátelé si nic nepředstírají, a proto také všední životní obtíže odhalují jejich křehkost. Jde ovšem o pouhé „chvilky“, které lze překonávat mocí vzájemného odpuštění a smíření. Přátelství by nebylo myslitelné bez vzájemného pochopení slabostí na obou stranách. Je naprosto mylné očekávat, že náš přítel bude dokonalejší než všichni ostatní, s nimiž se v každodenním životě setkáváme.

Podle knihy: *O přátelství s Józefem Augustynem*
Vydalo Karmelitánské nakladatelství

90 let Františka Schultze

Uprchlík, Orel, skaut, katolík, veterán z Koreje i šestinásobný otec

S nadsázkou by se dalo říci, že nejslavnějšími „krajany“ ve světě jsou Pražské Jezulátko a všudypřítomný sv. Jan Nepomucký. Od Nepomuku, ze západočeské vsí Maňovice, pochází však též krajan s obdobně nevšedním osudem, který se narodil 29. 3. 1930, tedy přesně před devadesáti lety, do početné rodiny domkaře, kterému Pán Bůh požehnal pěti syny. Je jím František Šulc (pro přátele Frantík či Fanouš, v americkém prostředí Frank Schultze).

Druhá světová válka na Nepomucku

V hrozbě nadcházející války byl tatínek osmiletého chlapce jako aktivně působící voják předchozího světového konfliktu povolán k narukování do Švihova, nakonec však jen na šest týdnů. Do Frantíkova válečného vzdělávání zasahovaly proslulé kruté mrazy roku 1942, kdy nefungovala škola, i propagandistické řeči o Velkoněmecké říši.

I přes antipatii k agresorům maminka i tatínek projevovali velikou lidskost: Marie Šulcová zabránila zbytečnému zastřelení německého vojáka s tím, že má doma jistě také děti. A když po pro-

hrané válce přehali hladoví němečtí vojáci bez dodávek na západ, slitoval se Vojtěch Šulc nad žebrajícími muži. František na událost před 75 lety vzpomíná: „Ptali se, jestli bychom jim nemohli prodat brambory. Tatík byl dosti tvrdší, ale povídá: ‚Podívej se, oni mají hlad.‘ A táta šel – a dal jim brambory. Utekly tři roky a byl jsem sám v Německu. Byl jsem v uprchlickém táboře v bývalých hitlerovských dělostřeleckých kasárnách v *Schwäbisch Gmündu* a šli jsme s kamarádem do města do pekárny. Obsluhovače jsem řekl, že chci chleba. Ona poznala, že jsem cizinec. Já jsem měl peníze, tak jí dávám marky. Ona se ptá: ‚Máš lístky?‘ – ‚Nemám.‘ Ona se na mě podívala, sáhla za pult a ten chleba mi dala. Já vyběhnu ven a brečím. Ona mi nemusela ten chleba dát. Říkám si: ‚Po-dívej se, jak se tvůj táta zachoval k těm Němcům.‘ Člověk musí zůstat člověkem. Zvláště když jsme křesťané. Člověk musí dělat hrdé věci a nenávisť nechat stranou. To jsou věci, které zůstanou v mysli celý život.“

Osvobození ze západu:

První setkání s americkými vojáky

Americká armáda, která rodné západní Čechy osvobozovala, zanechala ve vzpomínkách pamětníka nesmazatelnou stopu – navíc nevědomky předznamenala jeho vlastní osud. Jako patnáctiletý s kluky v krajině pozoroval aeroplány sledující stahující se německé transporty: „Západní Čechy kontrolovali hloubkaři, to byla dvě americká letadla. Létala nízko. Jak se Němci hnuli, hned to všechno stříleli, i vlaky. Byli jsme v poli a dívali jsme se na ty akrobacie.“

Prvně v životě v květnu 1945 potkal americké vojáky, kterým radil, zda v okolí nejsou ještě ukrytí poslední Němci. „Přijdeme takhle na cestu a z druhé vesnice jedou tři džípy. Bylo nás pět kluků. Přijeli k nám – a my vidíme hvězdy – američtí vojáci! To bylo! To jsme koukali! Ptali se nás, jestli jsou tady nějakí nacisté. My říkáme, že ve vesnicích nejsou, ale možná v lesích. Hodně Němců přes nás přehalo z vý-

Vánoce v utečeneckém táboře Schwäbisch Gmündu v Německu

Mezi skauty v táboře v Ludwigsburgu

chodní fronty do Bavorska. Tak se nás ptali. Vepředu seržant, ten poděkoval. Zsalutovali a jeli dál. Ještě dneska si na to vzpomínám! Já jsem se na ně díval – celý nadšený: „To by bylo něco, být takovým americkým vojákem!“ říkám kamarádům. Oni odjeli. A utíkal čas. A já za šest let tím americkým vojákem opravdu byl.“

V osmnácti za svobodu: Místo uniformy vojenské (komunistické) v uniformě skautské

Komunistická totalita rychle vystřídala totalitu nacistickou a vyučený truhlář, který také tři roky po válce intenzivně skautoval, se (zejména po smrti Jana Masaryka) utvrzoval v tom, že nově vznikajícímu režimu (nejen vojensky) sloužit nebude. Nechtěl se jako vedoucí Junáka podvolit tlaku na vstup do komunisty ovládaného Svazu československé mládeže. Dva z jeho bratrů už byli povoláni do uniformy vojenské, on však v uniformě skautské překročil 30. července 1948 v okolí Českých Žlebů střeženou hranici do Bavorska. Terén znal z několika skautských výprav do chaty v těsné blízkosti Boubína i z podrobné mapy, o kterou poprosil dříve profesora, který přijel se středoškolačkami do nedaleké hájovny na brigádu. Aby mladý skaut mohl při případném dopadení uvést, že pouze zabloudil, a eliminovat tak hrozbu pronásledování rodiny, neměl u sebe ani doklady. Kantorovo jméno z mapy odtrhl též, aby ho neuvedl v nebezpečí. Ostatní skauti, kteří dobro-

družný útěk z nesvobodného Československa plánovali s ním, na poslední chvíli misi vzdali. „Na druhé straně hranice jsem byl zavřený – němečtí četníci mě tam nechali přespat. Já jsem byl rád! Byl jsem tak utahaný. Říkali: „My pro tebe zítra přijdeme.“ (...) Rozkoukal jsem se a vidím tam jména a říkám si, že tady už byla hromada uprchlíků přede mnou – česká jména: „Honza ze Lhoty utekl, mějte se v Čechách hezky!“ V okresním městě mu byla vydána jízdenka do Regensburgu a vyhladovělému Ukrajinci, studentovi medicíny, který zažil přes Československo nejhorší část svého útěku, věnoval čtvrtku chleba, která mu ještě visela od skautské výstroje.

Uprchlícké tábory: Debaty české inteligence, hlad, skautování i ministrování

Následně prošel řadou uprchlických táborů. Přiblížila se zima a František potřeboval teplé oblečení. „To jsem si musel odpracovat. Prodával jsem jednomu Sudeťákovi cigarety. On měl vojenskou leteckou bundu. (...) „Františku,“ on mluvil dobře česky, „já Ti dám 23 marek, ty si to odpracuješ a budeš mít kabát.“ Jídlo uprchlíkům zajišťovala UNRRA, dospívající chlapci však z hladu chodili na jablka či brambory do okolních polí. „Hlavní bylo, že jsme měli místo pod střechou. Ostatní už bylo sekundární.“

František Schultz vzpomíná na jednu z vůbec prvních dojmů z Německa – na setkání se sudetskými Němci, vyhnanými z Československa jen o pár let dříve, na sběrný, záchytný tábor v REGENSBURGU, na půlrok v nových dělostřeleckých kasárnách vystavěných za Hitlera ve SCHWÄBISCH GMÜNDU, na tamní nádherný podzim i melancholickou náladu po smrti Edvarda Beneše a stesk v nové zemi, stejně tak na někdejší leteckou základnu v LECHFELDU, kde se asi půl hodiny od kempu modlival u řeky Lech, zatímco nedaleko zněly modlitby židovských uprchlíků, kteří měli svůj kemp opodál.

Nezapomíná na přemístění do LUDWIGSBURGU, zejména pak na kasárna JÄGERHOF, do nichž byl přiřazen.

„Ludwigsburg, to bylo kasárenské město už za císaře pána, tam byla asi desatera kasárna. My jsme tam měli jen sami Češi přiřazená troje kasárna. Nás tam mohlo být tři až čtyři tisíce. Měli jsme tam i školu...“

Mladík v táborech zažívá inspirativní debaty ve společnosti mnoha lékařů, profesorů a dalších příslušníků československé inteligence, která musela po komunistickém puči – mnohdy v ohrožení života – utéci do exilu. Potkává rodinu Jandáčkova, která samotnému chlapci pomáhá – mj. i se získáním amerického sponzora, stejně tak poznává i řadu zasvěcených osob. „V každém táboře jsme měli asi čtyři nebo pět kněží, já jsem ministroval asi čtyřem nebo pěti různým. Páter Petr Lckavý, to byl bývalý lidovec a starosta města Brna. Kněz, který utekl, byl monsignorem a dohlížel nad kaplany. V Jägerhofu byl páter Jan Prachař, toho jsem měl velice rád. Ten byl na Šumavě, pocházel odněkud od Budějovic. U toho jsme dlouho s Tondou Jandáčkem také ministrovali.“

S přáteli v exilu zakládá skautskou skupinu, s níž se schází i výletuje a která dle slov dalších pamětníků pomáhá dětem a mládeži statečněji snášet nepohodu a odloučení od rodné země.

V táborech se setkává prvně s myšlenkou návratu sochy Panny Marie na Staroměstské náměstí: „Chtěli jsme odčinit ten hřích českého národa, který se stal o

Na stráži v korejské válce

Jako voják americké armády

třicet let dříve.“ Seznamuje se rovněž s knihami Břetislava Kafky, které ho později formují.

Chlapec zhruba šestnáctiletého vzeření, bez jakýchkoliv papírů, žije dlouhou dobu bez uznaného zařazení „DP“ (displaced person). „Dokonce mě chtěli vrátit, že jsem mladistvý. Nechali mě v kempu, ale mohl jsem se odvolat do Ženevy. Za tři čtvrtě roku mě povolali na ‚reinterview‘. Byl tam starší pán, takových 45 let, Švýcar. Tak mu říkám svůj příběh, že jsem byl ve skautingu. On se na mě podívá a říká: ‚Pane Schultz, já znám vaši historii skautingu velmi dobře.‘ Dokumenty mi podepsal. Podali jsme si po skautsku levé ruce. A já jsem měl legitimaci, která mě opravňovala emigrovat jako uprchlík. Do té doby jsem ji neměl. Jinak bych býval emigroval dřív, asi do Austrálie. A můj život by se ubíral jiným směrem.“

Druhý domov u benediktinů u sv. Prokopa v Lisle

Díky záruce chicagského benediktinského opata Ambrože Ondráka se po 2 a půl letech plaví dvacetiletý František do zámorí, a to na jedné z lodí, které do houstnouceho klimatu rozdělované Evropy dopravují americké vojáky, zatímco nazpět do USA nakládají evropské uprchlíky. U brány do Spojených států, v New Yorku, mladíka po jedenáctidenní

plavbě vítají dvě dámy českého původu, které ho na neznámém kontinentě posadí na vlak do Chicaga – opatství sv. Prokopa v Lisle (před sedmdesáti lety ještě napůl českého). Těsně před vánočními svátky 1950 se ocitá v novém domově.

Svatoprokopský klášter je stále plný řeholníků a kněží českého původu. Pamětník zmiňuje, že k benediktinům posílali katolíci druhé až třetí přistěhovalecké generace, kteří v Americe udělali již mnoho práce, převážně „farmáci“ z Dakoty, Oklahomy, Minnesoty a Iowy, nepsaným pravidlem tradičně svoje nejstarší syny. Výjimkou nebylo ani více sourozenců z jedné rodiny – jako tři bratři Kučerové, z nichž jeden se stal dokonce pozdějším arcibiskupem. Františkoví pomáhali s rozvrhem, když byl na koleji nový.

Čechoameričan ve víru korejské války

Františkův příjezd do Spojených států však měl jednu podmínku. Do tří měsíců se měl bojeschopný mladý muž hlásit u odvodní komise. Tehdejší vojenský výcvik, který započal v srpnu 1951, byl tvrdý – armáda věděla, že připravuje vojáky na frontu.

Seattle – Pacifik – Japonsko – Žluté moře – Korea. Než kluka bez plynne angličtiny poslali do boje, udělili mu pro případ zajetí nepřátelskými vojsky v rychlosti americké občanství. Božím řízením se nedostal do první linie – byl přidělen k těžkým minometům – pohyboval se jako zásobovač zhruba 4-5 mil za frontou. Při intenzivních červencových deštích míval stan zaplavený vodou, při

Svatba s Pavlou Bouzovou

střelbě utíkal s ostatními do bunkerů. Zejména při působení 25 mil od východního pobřeží slyšel od moře dunění a na nebi vídal záblesky. Jindy při noční službě pozoroval o půlnoci nedaleká světla. Až o měsíc později se dozvěděl, že to turecká divize pálila na hranicích mrtvé. Nad hlavou mu létaly helikoptéry s raněnými a při pohledu na hornatou krajinu, přes kterou už se dvakrát přehnal fronta, si říkal: „Takhle, Fanouši, asi začínal svět.“ Z korejské války si František Šulc přináší i vyznamenání.

Český život v Chicagu: Rodina, práce, spolky

Po 12 a půl měsících bojů nasbírá povinných 21 bodů (udělovaných každý měsíc dle náročnosti úkolu a vzdálenosti od fronty) a smí se vrátit do Chicaga, kde jako válečný veterán začíná po roce truhlářiny s čechoamerickými starousedlíky díky stipendiu studovat na St. Procopius College (nyní Benedictine University) mezinárodní politiku a ekonomii. Dostává se i na prestižní Georgetown, na který však nakonec nenastoupí. Po promoci v roce 1958 pracuje 36 let ve zdravotnictví: po 2. světové válce bylo nutné likvidovat ve velkých městech syfilis, tuberkulózu a jiné epidemie. S nakažlivými chorobami pracoval

Při promoci na St. Procopius College

dál jako statistik. I když měl možnost pracovně opustit Chicago, nechtěl se vzdát kontaktu s „českým živlem“.

Během svých 70 let v USA, které letos rovněž završuje, se zapojoval aktivně do Sdružení mladých exulantů, v dospělosti pak do Sdružení exulantů, na jehož plesech uváděl mnoho debutantek. Účastnil se divadel, pikniků, zábav, cvičil se sokoly, byl dlouhodobě v kontaktu s českými benediktiny, prováděl české návštěvy, účastnil se velkolepých demonstrací na podporu zemí za železnou oponou. Vzpomíná též na psaní petic i dopisů senátorům a kongresmenům (např. pro přijetí ČR do NATO).

Na první chicagský Moravský den se dostal roku 1953. Ačkoliv na Moravě před svým odchodem z vlasti vlastně nikdy nebyl, oblíbil si již od dob uprchlických táborů, kdy se s lidmi Uherskohradištska přátelil „na cimře“, tamní národu a cenil si jich za jejich zásadovost a náboženské založení. Mnozí Františka dokonce za Moraváka během života někdy považovali.

Přes sedm tisíc kilometrů daleko od svého rodného města potkal na jedné ze zábav dívku ze svého kraje, ze Strakonice. S Pavlou se neviděli prvně – sotva dospělého mladíka si o deset let mladší dívka pamatovala z uprchlického tábora. Měli spolu později šest dětí (Anežku, Pavlíka, Mařenku, Andělku, Frantíka, Míšu), kterým společně předali víru, český jazyk i kulturu. „Děti neuměly mluvit anglicky, dokud nešly do školy. Doma jsme mluvili jenom česky.“

Tam jsme se chodili radovat i plakat

František Schultz byl dlouhodobým činníkem katolické tělovýchovné jednoty Orel, byl i jednou z hybných sil dění okolo zřizování a zaoceánského transportu sochy Panny Marie z Exilu. „Moje Panna Maria má svoji historii“, vypráví pan František, který jako student druhého ročníku u českých benediktinů v opatství Lisle zachraňoval spolu s kamarádem medikem Jožkou Fedincem (původem z Podkarpatské Rusi) situaci, kníž došlo při představování nové sochy Panny Marie veřejnosti. Akorát před 65 lety – v roce 1955 – 22. května se sjelo do opatství na západním okraji

Při přivezení sochy Panny Marie v Exilu z Říma do Lisle – dnes stojí v klášteře na Strahově

Chicaga okolo tří tisícovek lidí – až z Kanady či Ohia – na velkolepou slavnost. Na sochu se dříve čechoamerická komunita skládala. František sloužil v četě asi patnácti krojovaných orlů, kteří již předchozí den raději třikrát trénovali odhalení sochy zpod modrého baldachýnu. „Otec rektor Tomáš Havlík původem z Texasu zatáhl za provaz a ono se to uvolnilo a ten baldachýn spadl. Všecko nám krásně pracovalo, všecko máme připravené.“ Člověk miní, Pán Bůh mění. V den oslav nastaly komplikace. „Byla jedna hodina, strhla se bouře, blesky jako hrom, lilo. A za patnáct minut vysvitlo sluníčko. A to se opakovalo třikrát. Jako když se d'ábel bouří – třikrát se nám to stalo. (...) A teďko přišly ty tři hodiny a přišel otec Havlík a zatáhnul za ten špagát. Nic... Zatáhnul podruhé. Potřetí. Jožka. Ted'ko máš tady 3 000 lidí, všichni se dívají, ono se to nehýbe, rozumíš.“ Mokré provazy se zasekly a bezradní činovníci záukolovali dva mladé hochy: „Tak my běžíme pro žebřík, přineseme ho a postavíme k té soše Panny Marie, Pepík sundal boty a já mu ten žebřík držím. A on vylezl k té soše a drží se levou rukou a snaží se ten špagát uvolnit. Chvilka napětí. Ticho. Špendlík bys slyšel, kdyby spadl. Najednou se ke mně otočí a říká: ‚Franto, člověče, já to nemůžu po-

volit, ono je toto zatáhnutý.‘ Já říkám: ‚Jožo, zkus to ještě.‘ To mně Pepík řekl třikrát. A třikrát tak udělal, než se mu to povedlo. On tu smyčku uvolnil, baldachýn spadnul, lidi pleskali a bylo radosti. Takováhle věc se stala. Jenomže bylo pět hodin – všichni lidi se rozjeli a bylo to velice pěkné. A najednou se nad Chicagem ukázala krásná duha. A tady málokdy vidíš duhu.“

„Až večer jsem přišel domů a sedím doma na křesle. Už bylo asi jedenáct hodin. A tak mi to všecko šlo hlavou. A najednou jako když do mě udeří. A já si říkám: Člověče, jak to bylo s tím, že se nám tu smyčku nepodařilo rozvolnit. Vždyť, člověče, v historii té sochy oni hodili smyčku tehdy té Panně Marii na krk a strhli ji dolů. A my ji museli uvolnit.“

Pan František Schultz byl předsedou výboru, který se snažil o návrat Panny Marie do Prahy. „Socha třicet let stála v zahradě kláštera benediktinů. To bylo hezké. Tam jsme se chodili radovat - my takzvaní emigranti - a plakat. Vždycky v máji. V máji a v říjnu. Já jsem bydlel blízko, tak jsem tam chodíval často.“

*Marie Štěpánová
Česká republika*

Františku Schultzovi k jeho 90. narozeninám srdečně blahopřejeme

**a přejeme mu Boží požehnání,
skálopevné zdraví
i neutuchající energii,
víru a optimismus,
které jsou pro něj tak příznačné**

*Mons. Dušan Hladík
a přátelé z České Misie v Chicagu
a přátelé z České republiky*

Jak jsme získali a později ztratili Slezsko

První slovanské osídlení celého Slezska datujeme do 7. století n. l. Horní Slezsko (tj. jihovýchodní část Slezska) bylo zprvu nazýváno podle slovanského kmene Opolanů Opolskem. Také v Dolním Slezsku (v severozápadní části Slezska) tehdy sídlily slovanské kmeny. Jejich příslušníci se nazývali Slezaně. Pojmenování země Slezsko je odvozeno buď od názvu tamní hory Słęży, nebo od názvu řeky Słęża. Horním Slezskem protéká horní část řeky Odry, Dolním Slezskem protéká její dolní část. Odra pramení v České republice, na Moravě. V Polském Slezsku pak mají města Racibórz, Brzeg, Wrocław, Głogów, atd. (Viz dále: „Mapa současného rozdělení Polského Slezska...“).

Převážná část Horního a Dolního Slezska a také Vislanské knížectví v Malopolsku byly součástí Velké Moravy (ta existovala v letech 833–906). Patřily do ní také země Horní a Dolní Lužice. Po rozpadu Velké Moravy se zmíněné slovanské země staly součástí českého knížectví. Je doloženo, že převážnou část Horního a Dolního Slezska a Vislanské knížectví ovládal český kníže Boleslav II. Pobožný (panoval v letech 967–999). Patřily mu až do doby, kdy se jich zmocnil polský kníže Měšek I. (panoval v letech 935–992).

Naděje Čechů, že po Měškově smrti se Polsko rozpadne a české knížectví znovu obsadí ztracená území, se ukázaly být liché. Vlády v Polsku se roku 992 chopil Měškův velmi schopný syn Boleslav I. Chrabrý (panoval 992–1025). Jeho matkou byla česká princezna Dobrava, zvaná též Dobravka. Ta byla dcerou českého knížete Boleslava I. (panoval 935–967). Polský kníže Boleslav I. Chrabrý ubránil Slezsko a je známý tím, že na svém dvoře uvítal poslední přeživší Slavníkovce, totiž knížete Soběslava a biskupa sv. Vojtěcha. Brzy po svém nástupu na knížecí trůn obsadil Krakovsko a celou dnešní zemi Moravskou.

K Čechům měl Boleslav I. Chrabrý pokrevně i mentálně blízko, přes svoji českou matku se považoval za právoplatného dědice českého knížectví. Je

Znak Horního Slezska: zlatá orlice v modrém poli (původně symbol Kazimíra I. Opolského)

známo, že tělo sv. Vojtěcha, zavražděného roku 997 pohanými Prusy, vykoupil zlatem stejné váhy. Potom Vojtěchovo tělo nechal uložit do dnešní arcibiskupské katedrály ve městě Hnězdno (polsky: Gniezno). Na jedny z prvních mincí, které nechal razit, přikázal umístit jméno knížete Václava Svatého, který byl strýcem jeho matky.

Slezsko nemělo zůstat v polských rukách trvale. Jeho podoba se začala měnit, rozpadlo se postupně na menší knížectví. Došlo sice k jeho rozdělení na Horní a Dolní Slezsko, ale jakmile se polská moc v polovině 12. století roz-

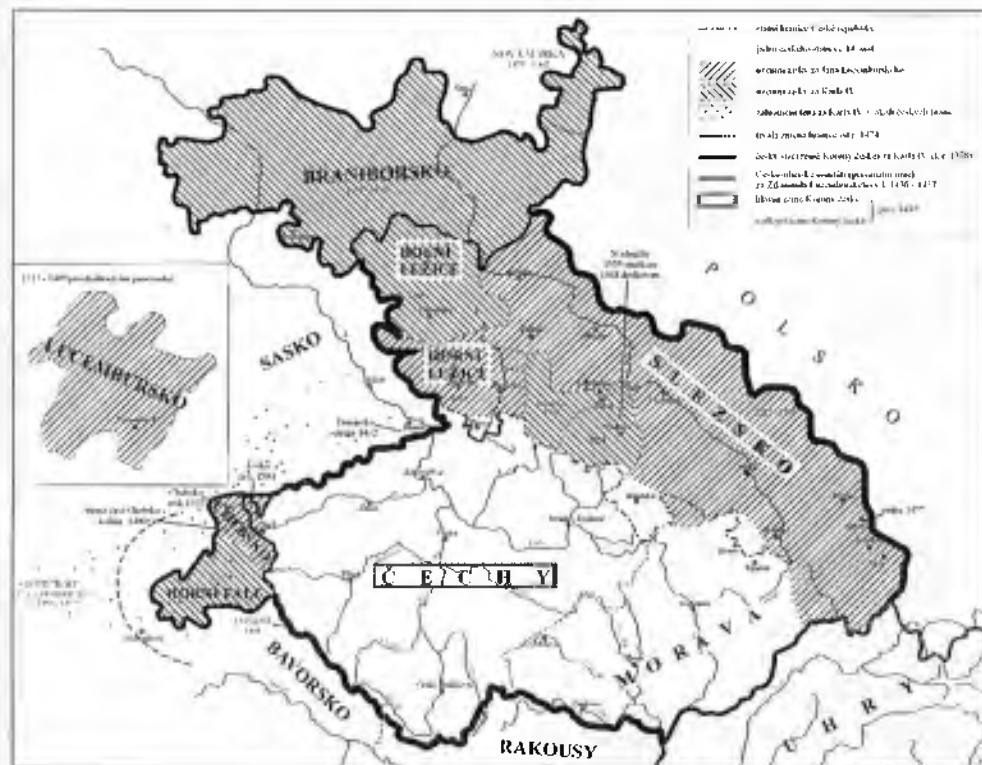

„Vratislavská orlice“, znak Dolního Slezska, později znak celého Slezska nebo některé jeho části: černá orlice s perisoniem ve zlatém poli (perisonium = půlkruhová páska ve tvaru půlměsíce)

tříštila, oddělovaly se i další části Slezska. Ty pak postupně vyhlášovaly nezávislost na polském panovníkovi. A tak postupně a velmi pomalu vznikala příležitost pro vojensky silné sousedy. Pro Čechy příležitost znovu získat Slezsko přišla na konci 13. století.

Českému králi Václavu II., který panoval v letech 1283–1305, se v rámci jeho politické expanze do Polska podařilo připojit k českému království jak Malopolsko (území ležící východně od Horního Slezska), tak většinu významných částí Slezska. Navíc se roku 1300 stal polským králem. Tehdy pod svou správu získal celé Slezsko. O několik let později těchto územních získů využil český král Jan Lucemburský (panoval 1310–1346). Při jednáních se svým polským protějškem Kazimírem III. Velikým vyměnil české nároky na polskou královskou korunu za uznání české svrchovanosti nad Slezskem. Celé Slezsko, včetně samostatných území, které už nepodléhaly Polsku, se podařilo získat až Karlu IV. Lucemburskému sňatkem se svou v pořadí třetí manželkou Annou Svídnickou (polsky: Anna Świdnicka).

Ve druhé polovině 14. století vytvořené soustátí „Koruna česká“ spojovalo do jednoho společného celku zprvu: království České, markrabství Moravské, knížectví Opavské, lenním vztahem připojená knížectví Slezská, země Horní a Dolní Lužice a velkovévodství Lucemburské. Svazek zemí Koruny české právně zakotvil český král a císař „Svaté říše římské národa německého“ Karel IV. Lucemburský svými bulami ze dne 7. 4. 1348. Roku 1353, po složitých jednáních, k zemím Koruny české připojil Horní Falc. Karel IV. toto území získal od rýnského falckraběte Ruprechta I. Rudého jako náhradu za dluhy. O 20 let později, roku 1373, tentýž císař a král Karel IV. toto vrátil Horní Falc rodu Wittelsbachů výměnou za markrabství Braniborské (německy: Brandenburg) a 200 tisíc zlatých. Rozloha zemí Koruny české potom už nikdy nebyla větší.

Země Koruny české ve 2. polovině vlády Karla IV. (panoval 1346–1378)

Už roku 1415 bylo ze svazku zemí Koruny české odpojeno Braniborsko. Ještě v letech 928–929 n. l. se na tomto území rozprostíralo slovanské knížectví Havolanů (jméno bylo shodné s názvem tamní řeky Havoly, německy: Havel). Bojovníci slovanského národa Havolanů byli v letech 928–929 poraženi vojskem Jindřicha I. Ptáčníka. Místní slovanské obyvatelstvo bylo pak dlouhá 4 staletí systematicky poněmčováno. Součástí zemí Koruny české bylo Braniborsko jen v letech 1373–1415, tedy 42 roků. Ze svazku zemí Koruny české je vyňal syn Karla IV. císař Zikmund Lucemburský. Ten roku 1415 rozhodl, že Braniborsko bude napříště lénem „Svaté říše římské národa německého“ a že tuto zemi bude od roku 1416 spravovat rod Hohenzollernů. Ti si za své sídlo zvolili vyspělé a bohaté město Berlín. Do svazku zemí Koruny české se Braniborsko už nikdy nevrátilo.

Samozřejmě, ve Slezsku stále vznikala další drobná knížectví, která se později snažila vyvíjet samostatnou politiku. Postupně se změnila také skladba obyvatel Slezska. Na územích, původně obývaných Slovany, začali převládat německy mluvící obyvatelé. Obzvláště se tak dělo ve městech. Poněmčování Slez-

ska od severu a západu pokračovalo rychle. Mluvit německy tehdy znamenalo být „in“. Jenom na jihovýchodě Slezska převládaly jazyky Opolanů, Moravanů, Čechů a Poláků.

Konec vlády krále Václava IV. Lucemburského (panoval 1378–1419) byl koncem dobrých vztahů mezi Čechy a Slezany. Slezané zcela odmítli učení Jana Husa a přidrželi se katolictví. Husité se jim za to mstili loupeživými nájezdy, rabováním slezských hradů a zámků, vykrádáním a zapalováním katolických kostelů a klášterů, znásilňováním žen a dívek a ničením a pálením všeho, co se nedalo ihned zpeněžit nebo odvézt na koňských povozech do Čech. Husité dali tomuto svému počínání název: „Spanilé reize“ (odvozeno od německého slova „die Reise“ = cesta). Je pravdou, že si domů přivezli velké množství zlatých a stříbrných bohužebných předmětů, zlatých, stříbrných a měděných mincí, krejčovských látek, kožíšin, zbraní a jiných cenností. Šikovní překupníci, pro-husitsky smýšlející měšťané a nekatolická šlechta v těch časech velice zbohatli.

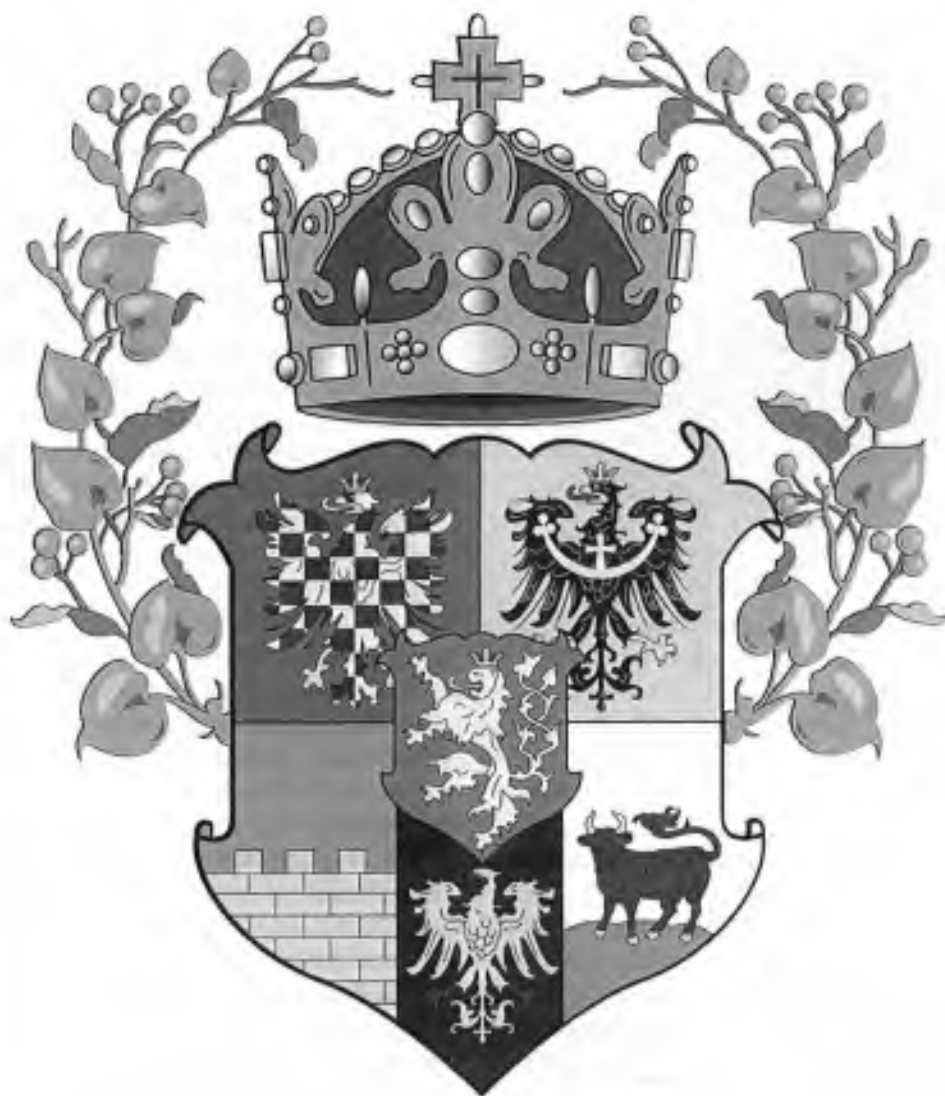
Český král Jiří z Poděbrad (vládl 1458–1471) byl zprvu správcem zemí Koruny české. Po krátkém panování

mladičkého krále Ladislava Pohrobka byl představitelem umírněných husitů (utrakvistů) roku 1458 zvolen českým králem. Za pomoci úplatků a slibů, ale také výhrůzek a nátlaku mu dalo hlasy i české katolické panstvo. Volby Jiřího z Poděbrad se však neúčastnili zástupci vedlejších, převážně katolických zemí. Nejenže nikdy nezískal podporu moravské, převážně katolické šlechty. Jeho zvolení neuznali ani přední muži Horního a Dolního Slezska a obou Lužic. Představitelé Horní a Dolní Lužice Jiřího z Poděbrad za svého krále uznali teprve až o 2 roky později, roku 1460.

Situace se ještě zhoršila poté, co papež Pius II. (A. S. Piccolomini) začal na Jiřího naléhat, aby přestoupil ke katolictví a ve svém království zakročil proti kacírským husitům. Českému poselstvu v Římě roku 1462 papež odmítl povolit přijímání „pod obojí způsobu“ (zkr. „pod obojí“, též „podobojí“) s odůvodněním, že to bylo dovoleno jen 1. Generaci husitů a že římská kurie s basilejskými kompaktáty nikdy nesouhlasila. Jiří z Poděbrad papeži vyhovět nemohl ani nechtěl, protože to byli právě představitelé umírněných husitů, kdo jej zvolili na český trůn. Tvrdě zakročil jenom proti tehdy vznikající církvi Jednota bratrská. Toto polovičaté, čistě pragmatické rozhodnutí Jiřího z Poděbrad papeži ani domácím katolíkům nestačilo.

Jiří z Poděbrad a jeho království se pak dostávali do stále větší mezinárodní diplomatické a hospodářské izolace. Roku 1466 následný papež Pavel II. (Pietro Barbo) prohlásil krále Jiřího z Poděbrad za kacíře, uvrhl ho do klatby a vyhlásil proti němu křížovou výpravu. Formálně byl Jiří z Poděbrad zbaven majetku a trůnu. Této příležitosti využil ctižádostivý uherský král Matyáš Korvín (v Uhrách panoval v letech 1458–1490). Ten se postavil do čela křížové výpravy proti Čechům. Po velkém zdařilém útoku uherského vojska proti Čechům byl Matyáš dne 27. 2. 1469 nedaleko Vílemova ve východních Čechách odražen a nakonec zajat. Když slíbil, že od dalšího boje upustí, byl ze zajetí propuštěn.

Bylo už řečeno, že roku 1466 papež Pavel II. Jiřího z Poděbrad sesadil z českého trůnu. Proto se mohl král Matyáš Korvín, necelé 3 měsíce po svém propu-

Znak zemí Koruny české používaný v letech 1348–1918 (vlevo dole znak Horní Lužice, vpravo dole znak Dolní Lužice, mezi nimi dole znak Horního Slezska)

štění ze zajetí, nechat katolickou šlechtou a odpůrci Jiřího z Poděbrad zvolit českým králem. Českým králem byl Matyáš Korvín právoplatně zvolen dne 3. 5. 1469 v moravské metropoli Olomouc. Matyášovu volbu za krále zemí Koruny české uznali nejen moravští stavové, ale také zástupci vedlejších zemí Koruny české.

Uherský král Matyáš Korvín pak na území Moravy, obojího Slezska a obou Lužic panoval až do své smrti roku 1490, tedy 21 let. Jiřímu z Poděbrad zůstala vláda pouze nad kališnickou částí Čech a to jen proto, že se už nenašel nikdo, kdo by byl ochoten a schopen ho odtud vyhnat. Jistou roli sehrála také skutečnost, že král Matyáš byl po krátkou dobu zetím Jiřího z Poděbrad. Dne 22. 3. 1471 Jiří z Poděbrad nečekaně zemřel.

Osm let po smrti krále Jiřího z Poděbrad se Matyáš Korvín roku 1479 podařilo v Olomouci s novým vládcem v Čechách Vladislavem II. Jagellonským dojednat pro Matyáše výhodnou smlouvu. Vladislav si podle této smlouvy mohl ponechat Čechy, Matyáš Moravu, obojí Slezsko, obě Lužice a titul českého krále na doživotí.

Roku 1485 vpadl král Matyáš Korvín do Rakouska a dobyl jeho hlavní město Vídeň. Když pak roku 1490 ve Vídni zemřel, stal se Vladislav II. Jagellonský, podle dřívějších dohod, králem uherským. Čechy a království uherské, včetně Moravy, obojího Slezska a obou Lužic, byly následně spojeny personální unií. Stejně jako dříve v Čechách, tak i v nově nabytém uherském království vládl Vladislav II. Jagellonský sice do-

brotivě, ale slabě (panoval 1471–1516). Vrchu nabytá domácí šlechta, která zeslabovala královu moc a ujařmovala poddané.

Slabosti českého státu tehdy využil také braniborský rod Hohenzollernů. Tentokrát se Braniboři spokojili jenom s menšími územními zisky. Později byli mnohem rozpínavější.

Mezi Slezsko a ostatní země Koruny české pak vrazilo klín nové, značně odlišné chápání křesťanské věrouky. Německy mluvící Slezané přijali myšlenky církevního reformátora Martina Luthera a nerozuměli si potom ani s katolíky, ani s husitskými kališníky (utrakvisty). Jednota v politických postojích a skutcích nastala snad jenom krátce na začátku třicetileté války. Tehdy se Slezané spojili s velkou částí povstalců v Praze a odmítli vládu habsburského panovníka. Po skončení třicetileté války zůstalo obojí Slezsko, jako součást zemí Koruny české, vítězným Habsburkům. Protestantismus ve Slezsku byl však natolik silný, že tam bylo nezbytné vyhlásit náboženskou toleranci. Ve Slezsku, které bylo bohaté díky svým textilním manufakturám, bylo nutné z ryzí pragmatických důvodů upustit od rekatolizace jeho protestantských obyvatel.

Přesto většinou německy mluvící Slezané svoje sympatie obraceli spíše než k Praze a k Vídni směrem opačným, k Berlínu. Hohenzollernské protestantské Prusko se začalo drát k moci. Pruský vojenský útok na Slezsko roku 1740 zahájil „I. válku o rakouské dědictví“. Tehdy pruský král Fridrich II., kníže z rodu Hohenzollernů, využil toho, že habsburské soustátí bylo oslabeno válkou s Osmanskou říší (s Turky) a neuznal nárok rakouské císařovny Marie Terezie na všechna dědičná území Habsburků. Začalo tak dlouhé a krvavé soupeření mezi Fridrichem II. a Marií Terezií, které po třech ničivých válkách skončilo porážkou Habsburků. A proto byl na konci „Sedmileté války“ roku 1763 podepsán pro Rakousko potupný mír v Hubertusburgu. Podpisem této mírové smlouvy se Rakousko vzdalo téměř celého Slezska.

Tehdy jsme pozbyli také hrabství Kladské i s jeho stejnojmenným hlavním

městem (polsky: Kłodzko). Hrabství Kladské bylo až do roku 1763 pevnou součástí Čech. Až do dnešních dnů jeho ztráta zanechala na mapě Čech ošklivý zářez ve tvaru hluboké kapsy. Ve městě Kladsko prožil své dětství 1. arcibiskup pražský Arnošt z Pardubic, farní kostel Nanebevzetí Panny Marie tamtéž je místem jeho posledního odpočinku. Ve městě Kłodzko se jedna ulice dodnes jmenuje „ulica Czeska“, na hlavním náměstí před městskou radnicí stojí 2 vysoké štíhlé sloupy s kamenným českým lvem na vrcholu každého z nich. Ve středověku byl ve městě Kladsko postaven most ozdobený kamennými sochami českých světců, který měl být zmenšenou obdobou Karlova mostu v Praze. Právem bylo a je i dnes polské město Kłodzko nazýváno Malou Prahou.

Jen malá část Slezska, tzv. Rakouské Slezsko, pak zůstalo pod správou panovníků zemí Koruny české. Na tomto

malém území žili vedle sebe Němci, Poláci, Češi a Moravané. V podstatě nekomplikované soužití narušil teprve až vzestup národních vášní ve 2. polovině 19. století. Až do té doby se lidé odlišných národností vzájemně tolerovali a respektovali jeden druhého. Národnostně smíšená manželství byla tehdy zcela běžným, přirozeným jevem. Dvacáté století dopadlo na Rakouské Slezsko velmi těžce. Soustátí „Koruna česká“ formálně zanikla roku 1918 v okamžiku vzniku Československé republiky. Česko-polské územní spory na konci 1. světové války vyvrcholily na konci ledna roku 1919 tzv. „Sedmidenní česko-polskou válkou“. Spor o Těšínsko a Krakovsko byl pak téměř 40 roků příčinou napjatých vztahů mezi Prahou a Varšavou. Snad definitivně byl tento spor vyřešen až roku 1958.

Napětí mezi národnostmi, žijícími v Československém Slezsku, využili také

Mapa území toho zbytku Slezska, které je součástí České republiky

Vpravo nahoře tmavě vyznačená část Slezska, které je součástí České republiky

Mapa současného rozdělení Polského Slezska na Dolní Slezsko (vlevo nahoře) a Horní Slezsko (vpravo dole)

Hitlerovi nacisté po svém nástupu k moci v Německu roku 1933. Po podpisu Mnichovské dohody dne 30. 9. 1938 a po následném připojení pohraničních oblastí včetně Československého (dříve Rakouského) Slezska k „Německé 3. říši“ rukovali tamní Němci do Wehrmachtu, zatímco Moravané, Češi a Poláci pocítili na vlastní kůži, co je nacistická nenávisť a národnostní útlak. Po skončení 2. světové války se všechno obrátilo – během 2. světové války utlačovaní občané Československa se mstili na Němcích...

*Z dostupných pramenů připravil
Jiří Kachlík
Brno, Česká republika*

Český právník Vám radí (5)

15. Během restitučního řízení nám byla navracena nemovitost v České republice, náš právní zástupce ale zapomněl zažádat o sousední zahradu, která byla také ve vlastnictví našich předků. Zahradu je nyní ve vlastnictví obce. Máme nějakou možnost získat zahradu zpět? Jak můžeme postupovat?

Pokud byl návrh špatně podán, nemáte nyní žádný právní nárok na daný pozemek – zahradu. V tomto případě můžete zkusit požádat obec o odkup této nemovitosti, a to s odůvodněním, že se jedná o původní rodinný majetek, který ale nebyl součástí restitucí, a také z důvodu, který jste uvedli. Je ale pouze na rozhodnutí obce, zda Vám tento pozemek prodá, či nikoliv. Sama obec rozhoduje na základě zákona o majetku obcí a její rozhodnutí se nedá ovlivnit a prodej pozemku nelze nijak vyžadovat.

16. Zjistil jsem, že dům v České republice, jehož id. 1/2 jsem před časem zdědil, druhý spoluvlastník celý užívá. Doslechl jsem se navíc, že ho také pronajímá, činí tak aniž by mě o tom informoval, či mi část financí zasílal. Jak mám postupovat, pokud chci finanční plnění získat? Za jak dlouhou dobu zpět ho mohu vymáhat?

Pokud tak druhý spoluvlastník činí bez dohody o užívání společné věci, a to nad rámec svého podílu, lze po něm požadovat vydání bezdůvodného obohacení. Pokud ho nevydá dobrovolně, lze ho požadovat žalobou o vydání bezdůvodného obohacení, a to až tři roky zpětně od zjištění dané skutečnosti. Výše bezdůvodného obohacení je během soudního řízení určena znaleckým posudkem. Vždy je ale lepší uzavřít s druhou stranou dohodu, která se bude týkat předmětné nemovitosti, domluvit se na výši finanční částky, za kterou bude nemovitost užívána a následném vyrovnání. Soudní řízení přináší finanční náklady a zároveň bývá často zdlouhavé. Častokrát však není jiná cesta k nápravě.

17. Zjistil jsem, že moje babička je zapsána v České republice v katastru nemovitostí jako vlastníka nemovitosti. Babička před pár lety zemřela v zahraničí. Jak mohu postupovat, aby naše rodina získala nemovitost?

Dědické řízení je v České republice zpravidla zahajováno z moci úřední (tzv. automaticky) poté, co se soud dozví, že zůstavitel zemřel. Tyto údaje se dozvídá soud od českých institucí. Pokud osoba zemře v zahraničí, nemá se soud o úmrtí, jak dozvědět. Proto je vhodné připravit tzv. **návrh na projednání dědictví**. S návrhem Vám pomůže advokát. Je vhodné obrátit se na advokáta, o kterém víte, že se zabývá dědickými řízeními se zahraničním prvkem. Takový advokát přesně ví, jaké dokumenty je třeba předložit, aby mohlo být o dědictví rozhodnuto co nejdříve.

Vždy budete při dědickém řízení v České republice potřebovat:

- 1) Úmrtí list babičky
- 2) Doklad, o tom, že jste její potomci, příbuzní – rodné listy
- 3) Závět, pokud ji sepsala.
- 4) Dědické dokumenty

Úmrtí listy a další dokumenty, které byly vydány na území USA, je zpravidla třeba mít úředně ověřené a opatřené vyšším ověřením (Apostilou). Apostilu obdržíte u Secretary of the State ve státě, kde byla listina vystavena.

V dědickém řízení je vhodné mít právního zástupce, protože notář projednává dědictví za účasti dědiců, resp. jejich právních zástupců. Doručování do ciziny, případně překlady listin mohou celé projednání velice pozdržet. Proto je důležité mít na místě osobu, která neprodleně bude reagovat na výzvy notáře. Notář od Vás také vyžádá vypracování znaleckého posudku na nemovitost, kterou Váš manžel zanechal na území České republiky, a to z důvodu určení hodnoty majetku. Notář si vypočítá z hodnoty nemovitosti výši odměny, která mu náleží za projednání dědického řízení.

České občanství

Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství umožňuje ve svém § 31 nabýt státní občanství České republiky na základě vlastního prohlášení bývalým československým nebo českým občanům, kteří své československé nebo české občanství pozbyli před 1. lednem 2014. Výjimku z této možnosti tvoří zejména bývalí Němci a Maďarští spoluobčané, kteří své československé občanství pozbyli na základě tzv. Benešových dekretů, a dále někdejší obyvatelé tzv. Zakarpatské Ukrajiny, jejíž území připadlo po r. 1945 Sovětskému svazu. Nyní přišla na podzim 2019 novela tohoto § 31, kdy napříště mohou vlastním prohlášením nabýt státní občanství České republiky také děti a vnuci osob jmenovaných shora. Za děti mohou prohlášení učinit jejich rodiče, avšak dítě starší 15 let musí projevit s nabytím českého občanství souhlas a stejně tak musí zpravidla souhlasit i druhý rodič.

Prohlášení se činí u krajského úřadu, v jehož obvodu měl žadatel naposledy trvalý pobyt (v Praze na magistrátu), a neměl-li jej nikdy na Území České republiky, je příslušným Úřad městské části Praha 1. K prohlášení je třeba přiložit matriční listiny (rodné, popř. oddací listy) a doklad o datu a způsobu pozbytí československého nebo českého státního občanství v minulosti. Činí-li se prohlášení pro dítě, je zapotřebí donést jeho rodný list, popř. mít souhlas druhého rodiče a dítěte staršího 15 let.

V případě zájmu o vyřízení nabytí českého státního občanství neváhejte se obrátit na naši advokátní kancelář.

JUDr. Jaroslav Horký
Sokolovská 6/85,
18600 Praha - Kalín

Tel. +420221719041,
Fax. +420221719059
Mob. +420602205400
jhorky@ak-hp.cz
www.ak-hp.cz

The Church, In Her Wisdom, Established A Set Period of Penance

“No, I say to you: but unless you shall do penance, you shall all likewise perish” (Luke 13:3 D-R). There are many references for doing penance in the Bible. Some of the early Fathers of the Church in the 5th century referred to a forty days' fast being of Apostolic custom. St. Leo encouraged followers of the faith to abstain that they may "fulfill with their fasts the Apostolic institution of the forty days." St. Jerome also stated something similar. The Church, therefore, initiated for believers a period in which the faithful would honor God's word regarding the necessity of penance. What better time to do this than the period leading up to Jesus' ultimate sacrifice for us?

Fasting is an integral aspect of penance as witnessed in scripture. “Then Jesus was led by the spirit into the desert, to be tempted by the devil. And when he had fasted forty days and forty nights, afterwards he was hungry” (Matthew 4:1-2 D-R). It is fitting therefore, that His followers observe restraint for the same time period as did our Lord. I think of fasting during Lent as walking along with Jesus whilst reflecting on His experiences and in doing so showing compassion for what He had undertaken which includes an understanding of the duration of His sacrifice.

While historically there has been a difference of opinion in regards to the length that one should fast, in the Bible forty days is a traditional number of discipline, devotion, and preparation. Moses stayed on the mountain of God forty days. Elijah traveled forty days before he reached the cave where he had his vision. Nineveh was given forty days to repent. Our Lord Jesus Christ spent forty days in the wilderness praying and fasting prior to undertaking his ministry. Therefore, it is certainly suitable that Christians follow Jesus with a forty-day period of prayer and fasting in preparation for the observance of Christ's ministry, His crucifixion and His Resurrection.

Medieval lenten penance of the Roman church consisted of Ash Wednesday and Good Friday being black fasts which means no food at all. The other days

of the week consisted of no food from waking until 3pm (the hour of Christ's death). This practice of fasting till 3pm goes back all the way to the 5th century. After that, no animal meat or fats, eggs, or dairy products including milk, cheese, cream and butter (called lacticinia) were allowed. Today, Catholics refrain from meat on Ash Wednesday and Good Friday, a far cry from the restraint shown in earlier years.

Lent should be a time of prayer, fasting and almsgiving. It is a time to bring us closer to God, exercise self-control and to feel the love we have been shown by our Creator. Fast with love in your heart and a happy demeanor and remember...

“And when you fast, be not as the hypocrites, sad. For they disfigure their faces, that they may appear unto men to fast. Amen I say to you, they have received their reward. But thou, when thou fastest anoint thy head, and wash thy face; That thou appear not to men to fast, but to thy Father who is in secret: and thy Father who seeth in secret, will repay thee” (Matthew 6:16-18).

By Jana Krcek

Prayer knocks, fasting obtains, mercy receives

There are three things, my brethren, by which faith stands firm, devotion remains constant, and virtue endures. They are prayer, fasting and mercy. Prayer knocks at the door, fasting obtains, mercy receives. Prayer, mercy and fasting: these three are one, and they give life to each other.

Fasting is the soul of prayer, mercy is the lifeblood of fasting. Let no one try to separate them; they cannot be separated. If you have only one of them or not all together, you have nothing. So if you pray, fast; if you fast, show mercy; if you want your petition to be heard, hear the petition of others. If you do not close your ear to others you open God's ear to yourself.

When you fast, see the fasting of others. If you want God to know that you are hungry, know that another is hungry. If you hope for mercy, show mercy. If you look for kindness, show kindness. If you want to receive, give. If you ask for yourself what you deny to others, your asking is a mockery.

Let this be the pattern for all men when they practice mercy: show mercy to others in the same way, with the same generosity, with the same promptness, as you want others to show mercy to you.

Therefore, let prayer, mercy and fasting be one single plea to God on our behalf, one speech in our defense, a threefold united prayer in our favor.

Let us use fasting to make up for what we have lost by despising others. Let us offer our souls in sacrifice by means of fasting. There is nothing more pleasing that we can offer to God, as the psalmist said in prophecy: *A sacrifice to God is a broken spirit; God does not despise a bruised and humbled heart.*

Offer your soul to God, make him an oblation of your fasting, so that your soul may be a pure offering, a holy sacrifice, a living victim, remaining your own and at the same time made over to God. Whoever fails to give this to God will not be excused, for if you are to give him

yourself you are never without the means of giving.

To make these acceptable, mercy must be added. Fasting bears no fruit unless it is watered by mercy. Fasting dries up when mercy dries up. Mercy is to fasting as rain is to the earth. However much you may cultivate your heart, clear the soil of your nature, root out vices, sow virtues, if you do not release the springs of mercy, your fasting will bear no fruit.

When you fast, if your mercy is thin your harvest will be thin; when you fast, what you pour out in mercy overflows into your barn. Therefore, do not lose by saving, but gather in by scattering. Give to the poor, and you give to yourself. You will not be allowed to keep what you have refused to give to others.

*From a sermon by
Saint Peter Chrysologus
The Liturgy of the hours
Thursday of third week of lent*

Hrad Hněvín a tragický konec alchymisty Edwarda Kelleyho

Novogotický hrad Hněvín najdete na stejnojmenném vrchu (407 m n. m.) na severním okraji českého města Most. České město Most leží cca 33 km JZ směrem od krajského města Ústí nad Labem. Po důkladné přestavbě v letech 1896–1914 a po nezbytných opravách v letech 1967–1970 slouží dnes hrad Hněvín jako vyhlídková věž, hvězdárna, restaurace a hotel. Každý rok v měsíci červnu se na hradě Hněvín koná „Den magistra Kelleyho“. Celoročně v něm bývají svatební obřady a hostiny, a také nejružnější společenská setkání.

Písemné prameny dokládají hrad Hněvín teprve až v polovině 13. století. Tehdy už byla osada Most, rozkládající se pod ním, povýšena na město. Také hrad byl už kamenný. Přestavba Hněvína z dřevěného hradiště na kamenný hrad proběhla pravděpodobně ve 12. století. Když roku 1248 budoucí král Přemysl Otakar II. během vzpoury proti svému otci Václavu I. oblehl mostecký hrad, nepodařilo se mu ho dobýt. Hrad se tehdy nazýval Landeswarte (česky: Zemská stráž). Když roku 1373 císař a král Karel IV. zasňuboval svou dceru Annu míšenskýmu markraběti Fridrichovi, byl hrad i s městem dány ženichovi do zástavy. Ze snatku pak sešlo, proto hrad i město zůstaly v majetku Míšenských. Teprve v roce 1406, za vlády krále Václava IV., se hrad i město po vyplacení odstupného dostaly zpět do vlastnictví českého krále.

Za husitských válek hrad Hněvín nebyl husity dobyt. V roce 1423 císař a král Zikmund zastavil hrad znovu markraběti míšenskému. Král Jiří z Poděbrad sice v roce 1455 hrad Hněvín vojensky obléhal, ale do královského majetku se vrátil až roku 1459, a to na základě chebské mírové smlouvy. Jiří z Poděbrad pak nechal hrad i s jeho panstvím zapsat jako majetek jeho synů Hynka, Viktora a Jindřicha. Posledně jmenovaný Jindřich prodal hrad Hněvín roku 1480 bratrům Benešovi a Ludvíkovi z Veitmile.

Roku 1585 se hrad Hněvín stal majetkem Ladislava Popela mladšího z Lobkovic. Tento Ladislav z Lobkovic byl roku 1593 obviněn z pokusu o vzpouru proti císaři Rudolfovi II. proto uprchl ze země. V nepřítomnosti byl pak odsouzen k trestu smrti a konfiskaci majetku. Převzetí hradu provedla císařská komise roku 1594. Už následujícího roku prodal císař hrad Hněvín i s veškerým příslušenstvím městu Most. Panovník si však s ohledem na strategický význam hradu vymínil předkupní právo a město muselo na vlastní náklady vydržovat

hradní posádku.

Za vlády císaře Rudolfa II. Habsburského (panoval 1576–1612) pobývali na hradě Hněvín alchymisté Angličan Edward Kelley a Řek Marek Mamugny. Edward Kelley byl prý zprvu císařovým oblíbencem, později upadl v nemilost. Byl zatčen a uvězněn na královském hradě Krivoklát. Po nezdařeném útěku byl vsazen do vězení na mosteckém hradě Hněvín.

Hrad Hněvín. Rytina Jana Willenberga z roku 1602

Edward Kelley (žil 1555–1597) se proslavil jako alchymista, který společně s neméně známým alchymistou a mágem Johnem Dee (žil 1527–1609) pobýval v Českém království na dvoře císaře Rudolfa II. v Praze. Pravda je ovšem taková, že císař Rudolf II. neměl k oběma pánům příliš velkou důvěru a věnoval jim pouze jednu audienci. Někdo ho údajně před nimi varoval a sdělil císaři informaci, že Kelley a Dee jsou ve skutečnosti špehové anglické královny Alžběty. Císař se k oběma alchymistům choval velmi chladně. Krátce nato byli obviněni z čarodějnictví, a proto se ukrývali, kde se dalo, například v Polsku. Útočiště jim poskytl také pan Vilém z Rožmberka v Třeboni.

John Dee se nakonec vrátil do Anglie, kde po letech zemřel v chudobě a zapomnění. Magistr Kelley, který univerzitní titul užíval neprávem, protože univerzitu nedostudoval, dostal od císaře Rudolfa II. ještě jednu šanci. Tu využil dokonale. Císař mohl na vlastní oči spatřit chemický pokus a transmutaci rtuti ve zlato. Kelley střídavě pobýval v Třeboni a v Praze. Měl typický vzhled čaroděje a pod delšími vlasy ukrýval uříznuté uši. O své uši přišel ještě v Anglii za své úřednické podvody. Společně s Johnem Dee čarovali, rozmlouvali s různými bytostmi a prováděli alchymistické

ké pokusy. Byli natolik silnou dvojicí, že si dokonce půjčovali Johnovu manželku. Ta s Kelleyem také čekala dítě, které se narodilo v Třeboni.

Návratem Johna Dee a jeho rodiny do Anglie v roce 1589 blízké styky obou alchymistů skončily. Kelleymu se nepodařilo navázat trvale přátelský vztah s císařem a brzy skončil ve vězení. Údajně za zabití dvořana Jiřího Hunklera, s nímž se Kelley pustil do křížku. Předtím však prožil poměrně úspěšné období, kdy získával tituly a rozmnožoval svůj majetek. Tehdy se také seznámil se svojí manželkou Johanou Westonovou z Mostu, se kterou bydlel ve Faustově domě v Praze a měl s ní syna Jana Adama Kelleyho.

Po souboji s Jiřím Hunklerem v roce 1591 se Kelley snažil uprchnout k Vilému z Rožmberka, avšak marně. Byl dostižen, a z nařízení císaře uvězněn na hradě Krivoklát. Císař mu údajně vzkázal, že ho nechá propustit teprve, až prozradí recept na výrobu zlata. Po necelých 3 letech věznění se Kelley pokusil o útěk. Při spouštění na laně z věže hradu se mu lano utrhlo a on spadl z velké výšky na zem. Rozdrtil si při tom nohu a ta mu musela být amputována.

Po krátkém pobytu na svobodě bylo rozhodnuto, že Kelley bude znovu uvězněn, tentokrát na mosteckém hradu Hněvín. Mohl se volně pohybovat po celém hradě a provádět svoje alchymistické pokusy. Na hradě Hněvín Kelley dokončil své literární dílo nazvané „Pojednání o kameni mudrců“. Jeho manželka, mostecká rodačka, mu připravila lano k novému pokusu o útěk. Ani tento pokus však nedopadl dobře. Kelley spadl z hradního příkopu a zlomil si i druhou nohu. Jeho manželka na něj s koňským povozem a sbalenými zavazadly čekala marně.

Císař Rudolf II. nakonec Magistru Kelleymu udělil milost, ale do Anglie se vrátit nesměl. Konec života strávil na Hněvíně, kde se léčil ze svých zranění. Trpěl velkými bolestmi v dolních končetinách. Ve svých 42 letech se rozhodl ukončit svůj život sebevraždou. Vypil jed a zemřel.

*Připravil Jiří Kachlík,
Brno, Česká republika*

*Foto na zadní straně:
Novogotický hrad Hněvín*

